

Sikũn Korĩt **Pawre wam Korĩt kãm Jejus kôt** **hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽn h kôt** **kagà hõ mẽn**

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp mry hkà ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wênê ho pa xwỳnh na pre. Tã hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnh. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ Korĩt kãm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Na pre ra mẽ hwỳr wanta nhĩpêx nẽ kumẽ. Wam kagà nhĩxi pê Wam Korĩt. Tã axte hkôt ja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr mẽn jakamã kagà nhĩxi pê Sikũn Korĩt.

Na pre Korĩt kãm Jejus kôt mẽ htõjê hõ axtem nẽ nã puro kamã hpijaàm kêt o pa nhũm Pawre tee ri harẽn h ma nẽ mẽ hwỳr wam kagàta mẽ nẽ kamã tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ kãm karõ. Tã kagà ja kamã axte tanhmã hã mẽ kãm karõ hto.

Na pre ra Korĩt wỳr mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ hwỳr pøj nẽ tanhmã mẽ kãm kapêr jarẽn h to ho mẽ hkôt pa. Nẽ tanhmã mẽ kãm Pawre ho hêx to. Jakamã nhũm kagàja kamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã àprãr to nẽ kãm mẽ hkĩnh tỳx ã amnhĩ jarẽ. ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj jarẽn h nẽ hã kagà anê. Nẽ mẽ kãm hã kagà ho:

¹ Pa Korĩt kãm Tĩrtũm krajaja. Xà mẽ apiitã mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Mẽ amã nẽ mẽ anhõ pika pê Gres kamã

Tîrtûm krajê mê mê ato ixpimrààtã mê awÿr hipêx nê kumê. Ixpê Pawre na pa hte Tîrtûm jamaxpêr xà hkôt ma Jejus Kris nhÿ hã krî piitã hkôt hkrajê jahkre ho ri ixpa. Tã Kris kôt mê pahtô Ximotre mê wa mê awÿr hipêx nê kumê.

² E kê Mêpahpãm Tîrtûm mê Pahihti Jejus Kris wa mê ato mex rãhã ho pa. Nê mêmoj to mê akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mê wa kukwak ri ajamakêtkati nê amex nê ri akînh nê apa ho apa.

Pawre kãm amnhÿ xà htÿx kamã hamak pyma hkêt ã harênh

Rômãn 1.11-12; Korosê 1.11; Sikûn Tesarôn 2.16

³⁻⁴ Nà Tîrtûm kêp mê panhõ Pahihti Jejus Kris nhÿpêxà na. Nê kêp Mêpahpãm maati jakamã na hte mê pakamã ukaprÿ nê tanhmã mê pahto mex to ho pa. Kot puj mê mêmoj tã tanhmã amnhÿ to nê pahkaprÿ nê ri papa nhÿm ja hã mê pahpumu hãmri nê hamaxpêr pix o akupÿm mê pahto mê paxihtÿx. Mêmo kaxyw na hte ã mê pahto mex anê? Nà mê pahte amnhÿ tã omunh nê amnhÿ pyrãk mê hkaprÿ nê ri mê pa xwÿnhjê jamaxpêr o hihtÿx o mê hkôt papa kaxyw. Ja kaxyw na hte mê pajamaxpêr o hihtÿx. Jakamã kwa pu mê kãm mex o mex ã mãn harênh rãhã ho papa.

⁵ Na htem tãhã ixto Kris nhÿpêx pyrã nê tanhmã ixto pa amnhÿ xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa. Tã nhÿm Tîrtûm inhÿpêx o te Kris nhÿpêx pyrã nê hamaxpêr pix o tanhmã ixkrã hto pa mê kutã amnhÿ to htÿx nê arÿ mê hkôt ixpa.

⁶⁻⁷ Na pa hte mê amã Kris kapêr jarênh o ixpa. Mê ate inhmar nê hkôt amnhÿ nhÿpêx kaxyw. Jakamã na hte mê kãm Tîrtûm kapêr mar prãm kêt

xwỳnhjaja tōhã mẽ atã ixtomnuj nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Tã kwâr mẽ mãmri ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳxja na inhmã hprãm. Na htem tanhmã Kris ã inhĩpêx to nhũm Tĩrtũm mẽ hã ixpumu nẽ tanhmã ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nẽ arĩ mẽ hkôt mẽ kãm kapêr jarênh rãhã ho ri ixpa. Na hte Tĩrtũm amarĩ ã inhĩpêx anhỳr kêt nẽ. Mẽ ate ã kot inhĩpêx anhỳr ã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpêr tỳx kaxyw na hte ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ ã ajamaxpêr anhỳr kaxyw nẽ mẽ ajamaxpêr o:

—Nà kot pa nhỹrmã Pawre pyrà nẽ tōhã mẽ mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixpa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ te ho Pawre nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã ixto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỳr o mẽ ajamaxpêr kaxyw na hte Tĩrtũm mẽ kutã ixto ixihtỳx. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ akupỹm tãm ajamaxpêr pê Karõ nhỹ hã amnhĩ to axihtỳx kaxyw. Jakamã na pa tee ri mẽ akukamã ijamaxpêr kêt nẽ.

Tĩrtũm kêp mẽ papytâr xwỳnh ã harênh

⁸ E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarênh to ka mẽ inhma. Na pa pre ma pika pê As wỳr mō nẽ mẽ kãm Jejus kapêr jarênh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã ixtomnuj tỳx nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pê mẽ hkôt ixpa. Kironhỹx pa pre mẽ kamã ty.

⁹ Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr o:

—Koja pêr mẽ xipĩ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nê tokyx mẽ kêp amnhĩ pytà? Kot paj tee ri inhmã mẽ kêp amnhĩptâr prãm. Tĩrtũm pix na ja kaxyw mẽ kutã àhpumunh tỳx. Rỳ nhũm mẽ kot xipĩr tã nhũm kot akupỹm ixto ixtĩr kaxyw tapxipix na àhpumunh tỳx. Nà kot paj amnhĩ kaxyw tapxipix mã mãn ijamaxpêr o ri ixpa nhũm amnhĩ tã ixpumu nê hkĩnh nê. ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja na kãm hprãm. Anẽ.

¹⁰ Tã nhũm pre ã inhĩpêx anẽ nê xatã mẽ kêp ixpytâr o ixkôt pa. Koja ã mẽ kêp inhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Nà ã kot inhĩpêx anhỹr mã kênã.

¹¹ Nom kwa kêr ka mẽ apiitã arĩ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa kê mẽ ama nê mẽ kãm ixkuré xwýnhjê kutã ixto ixihtỳx rãhã ho pa. Nê ixto mex rãhã nê. Hãmri nhũm mẽ ohtô nê kot mẽ kêp tanhmã ixpytâr to hã ixtã omu nê ixtã kãm mex o mex ã harê.

Pawre kot mẽ kãm amnhĩ tã aprãr ã harênh

Wam Korît 2.1-5

¹² Nê na xep pre atar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja tanhmã ixto kapêr punuj to nê Jejus kot mẽ awỳr inhmênh kêt ã mẽ amã ixto hêx. Nê ijakwa nhĩkjê ho inhmã mẽ akĩnh nê ijakwa nhĩkjê ho mẽ ato ixkapêr punuj ã ijarênh o ri pa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Aa ixte tanhmã mẽ ano kupyrr to hkêt. ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarê nê tãm mẽ amã ixkapêr o ri ixpa nê tãm ri mẽ anhĩpêx o ri ixpa. No ijamaxpêr tũm kôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hkêt nê. ãm Tĩrtũm kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêr ã omunh xà hkôt pix mã na pa hte ỹ hã

mê ato mex o ri ixpa. Ijamaxpêr nyw o. Na pa hte Tirtûm pyrâ nê mê piitã mê ho mex nê. No mê kajaja ixpyrân mê apê hkra jakamã na pa hte mê ato mex kumrêx o ri ixpa.

¹³ Na pa hte mê amã kagà hkwỳ nhîpêx nê ixprî hã mê amã tanhmã mẽmoj jarênh to. Mê ate kamã harênh nê mar mex kurê kumrêx kaxyw. No na pa hte mê amã tanhmã ixêx to rỳ tanhmã mê ano kupyw to hkêt nê.

¹⁴ ã ixte amnhî nhîpêx anhÿr o ri ixpa htã kormã mê apiitã ja hã ixpumunh mex kêt nê. Nê Jejus kot mê awÿr inhmênh ã ixpumunh mex kêt nê. Jakamã na hte mê akwÿjaja ixto akapêr punuj o pa. Tã kot kaj mê nhÿrmã âm hãmri Jejus kot mê awÿr inhmênh ã axpên mã ijarê pa mê ama nê ixkînh nê. Hãmri nhÿm nhÿrmã mê panhõ Pahihti Jejus mê pahwÿr akupÿn wrÿ pa kãm mê ajarê nê kãm:

—E Pahihti. Jajê mã na pa pre akapêr jarênh o ixpa nhÿm mê inhma nê akôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx nê tãm amnhî nhîpêx mex o pa.

Anhÿr o kãm mê ajarê. Hãmri nê ã mê ate amnhî nhîpêx anhÿr ã mê apumunh kôt ixkînh nê. Ka mê ajaxwÿja akînh pê tanhmã kãm ijarênh to ho akuhê.

Pawre hêx kêt ã kot amnhî jarênh

Wam Korît 16.5-6

¹⁵⁻¹⁶ Nê na pa pre ra mê awÿr ixkrà. Ixte ma mê awÿr inhmôr nhÿm mê ate ixpumunh nê akînh ã mê akamnhîx nê mê awÿr ixkrà nê ijamaxpêr o:

—Nà ma Masetôn wÿr inhmôr xwÿj ri kot paj ma Korît kumrêx wÿr mō. Hãmri nê Kris kôt ixkwÿjê pumu nê rî kormã hamũ Masetôn wÿr mō. Nê mê

kamã ri ixpa tãmtã awjanã nẽ akupÿn Korît wÿr mō nẽ axte mẽ omu. Jao Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho axkrut nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri pa akupÿm Jutej wÿr inhnojarêt nhũm mẽ pry hã ixàpkur xà hã inhmã mẽmoj kwÿ nhõr japêr.

Anhÿr o ijamaxpêr.

¹⁷ Tã kormã jar tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ka xep mẽ tee ri amnhĩ wÿr ixkãm ama nẽ axpẽn mã ijarênh o:

—Kwa Pawre kot ra mẽ pahwÿr nojarêt ã amnhĩ jarênh tã amnhĩm nojarêt kêt kumrêx. Mãn pre ãm mẽ pamã amnhĩ to hêx nà? Ra kot mẽ pamã amnhĩ jarênh tã tokyx hpôx kêtire hã. Anê.

¹⁸ Kwa mẽ ri ã inhmã ajamaxpêr anhÿr kêt nẽ. Na pa pre mẽ amã ixêx kêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm noo mã ãm hãmri mẽmoj jarênh o ri ixpa nẽ mẽ amã mẽmoj jarênh o ixêx kêt nẽ. Nà ãm hãmri na pa pre ma mẽ awÿr inhmõr ã amnhĩ jarê.

¹⁹ Na pa pre ra Ximotre mẽ Siras mẽ wa mẽ amã Jejus Kris jarênh o ri mẽ akôt ixpa. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harê nẽ kot amnhĩ nhĩpêx te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyræk ã harênh o ri ixpa. Jejus haxwÿja amnhĩ to hêx kêt. Kot mẽmoj tã amnhĩ jarênh xà hkôt na hte ãm hãmri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kôt na pa inhmã ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nẽ.

²⁰ Ra Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri kot mẽ pahto mex ã amnhĩ jarênh jakamã na pu htem axpẽn mã harênh o:

—Koja Tĩrtũm Jejus kukwak ri mẽ pahto mex rax nẽ. Ra kot mẽ pahtã amnhĩ jarênh xà hkôt. Nà Tĩrtũm mex o mex. Anê.

*Tīrtūm kot mẽ pa hwỳr Karō rēnh ã harēnh
Rōmãn 8.14; Epes 1.13*

²¹ Nà Tīrtūmja mex o mex. Kot mẽ pahpê hkra kaxyw amnhīm mẽ paxunhwỳr jakamã na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa.

²² Na pu htem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tīrtūm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahwỳr Karō rē nhũm mẽ pahwỳr agjê. Mẽ piitã mẽ kot mẽ pahpê hkra hã mẽ pahpumunh kaxyw. Te mẽ kot tanhmã mẽ hikukrêx kagà hto nhũm mẽ kot kêp õ dõn ã omunhta pyræk. Tã koja Tīrtūm Karō mẽ pakamã hkrĩ pu mẽ ja hã amnhĩ pumunh kôt Tīrtūm kot nhỹrmã mẽ pahto mex rax ã amnhĩ tã omunh kurê kumrêx. Ra kot mẽ pahto mex tã koja nhỹrmã mẽ pahto mex rax o wam kot mẽ pahto mex raxta jakre.

*Pawre kãm mẽ kãm àkjêr prãm kêt ã kot amnhĩ
jarēnh*

Wam Korīt 4.21; Sikūn Korīt 10.1-2

²³ E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj kormã ma mẽ awỳr inhmõr kêt ri ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarēnh to ka mẽ ixte amnhĩ jarēnh ma. Tīrtūm tãm mẽ arom kot ijamaxpêr kôt ixpumunh mex jakamã kot paj noo mã ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarēnh to ka mẽ inhma.

Na pa pre ra mẽ awỳr inhnojarêt tã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nẽ ijamaxpêr o:

—Nà kot paj taxy kormã ma mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ hwỳr mõn pøj nẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta ã mẽ kãm akir nẽ nẽ tanhmã mẽ kãm ixkapêr to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã inhma

nē hkaprī nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. Ā mē kot amnhī nhīpêx anhÿr pymaj kot paj kormā mē hwÿr inhmōr kêt nē.

Anhÿr o ijamaxpēr.

²⁴ Inhmā ma mē awÿr inhmōr nē tanhmā mē ate amnhī nhīpêx to hā axte mē amā karō kamā ixihÿx prām kêt. Mē akwÿjê rom ra mē ate Kris hkôt amnhī xunhwÿr tÿx kênā. Tā mē ate hkôt amnhī nhīpêx mex o akīnh nē apaja na inhmā hprām.

2

¹ Na pa pre ma mē awÿr mō nē mēmoj tā mē amā akir nē nē tanhmā mē amā ixkapēr to ka prem inhma nē akaprī nē ri apa. Tā inhmā akupÿm mē awÿr inhmōr nē axte mē amā ixàkjêr prām kêt jakamā na pa kormā mē awÿr inhmōr kêt nē.

² Kot kaj mē akīnh nē apa pa ijaxwÿja ixkīnh nē ixpa. No kot paj ma mē awÿr mō nē mēmoj tā mē amā akir ka mē tee ri inhma nē akaprī nē. Pa mē apumu nē ijaxwÿja ixkaprī nē.

³ Ja pymaj na pa pre wam ixte mē awÿr kagà mēnhÿta kamā mēmoj nē tanhmā mē amā ixàkjêr to. Mē ate kamā harēnh nē mar nē tokyx kormā mē awÿr inhmōr xwÿj ri tanhmā mē ate amnhī tomnuj tota kaga nē tām amnhī nhīpêx kaxyw. Kêr pa mēmo arīgro hā ma mē awÿr mōn pōj nē mē ate tām amnhī nhīpêx o apa hā mē apumu nē ixkaprī hkêt nē ixkīnh nē. Ka mē ajaxwÿja ixpumu nē akīnh nē.

⁴ Jakamā na pa pre ā mē amā kagàta nhīpêx nē mē awÿr mēnh anē. Nē kamā mēmojta nē tanhmā mē amā ixàkjêr to. Na pa pre ixkaprī htÿx nē tee ri

mē akukamā ijamaxpēr o inhm̄ȳr rax pē mē amā mēmojta ã kagà. No ãm mē akaprī kaxyw na pa pre mē amā hipêx kêt nē. ãm mē ate kamā harēnh nē inhmar nē ajamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Nà Pawre na kām mē pahkīnh t̄ȳx kumrēx. Hã na pre mē pahte tanhmã amnhī tomnuj to hã mē pajarēnh ma nē tee ri mē pakukamā hamaxpēr pē kagàja kamā hã mē pamā akir nē mē pahw̄ȳr kumē. Nà kām mē pahkīnh t̄ȳx kām na ã mē pamā kapēr kām hiht̄ȳx anē.

Anh̄ȳr o ajamaxpēr kaxyw na pa pre hipêx nē mē aw̄ȳr kumē.

Mē kot axte amnhī tomnuj mã hamaxpēr kêt ã mē kām karō

Rukre 17.3-4; Wam Korīt 5.1-13; Karatas 6.1-2

⁵⁻⁹ Nē wam kagàta kamā na pa pre mē amā mē akw̄ȳjê hō kot nã kaàkre kamā hpijaàm kêêta pa mē amā tanhmã hã karō hto. Ra mē ate harēnh mar tã nê kām akapēr kêt nē. Tã mē ate inhmar nē nê tanhmã kām akapēr to nē amnhī nê hanor kaxyw na pa pre mē aw̄ȳr kagàja mē. Hãmri nē ijamaxpēr o:

—Ko. Koja mē ixkapēr mar xà hkôt amnhī nê hanor japêr. Anē.

Tã ka xep prem kamā harē nē ama nē tee ri ja hã amnhī pumu nē akaprī nē. Nē ixpyrà nē apijaàm nē. Hãmri nē ijamaxpēr xà hkôt amnhī nê hanor kām axiht̄ȳx nē. ãm hãmri na ka prem ã hipêx anē. Nhũm xep tee ri ja hã amnhī pumu nē hkaprī nē hkaprī xàj ri m̄ȳr o pa. Jao ra ã amnhī nhīpêx anh̄ȳrta kaga nē akup̄ȳm tãm amnhī nhīpêx. Tã ra ã kot amnhī nhīpêx anh̄ȳr jakamã kwa mē tokyx akup̄ȳm amnhī w̄ȳr aw̄ȳr kê axte mē aw̄ȳr mra nē

mě akôt pa. Ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kêr ka mẽ axte kãm ajamaxpêr kêt nê. Akupÿm tãm kãm akapêr kê tokyx akupÿm tãm hamaxpêr nê hkĩnh nê pa. Kot kaj mẽ tokyx ã hipêx anhÿr kêt nê nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê hkaprĩ nê pa. Ja pymaj kwa mẽ amã hkĩnh ã kãm amnhĩ jarê nê akupÿm tãm kãm akapêr pê tãm hipêx o ri apa. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nê akupÿm hkĩnh nê tãm hamaxpêr.

¹⁰ E kêr ka mẽ axte kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota mã ajamaxpêr kêt nê. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot kaj mẽ ã hipêx anê pa ijaxwÿja ma hipêx anê. No pa na pre tanhmã ixtomnuj to hkêť nê. Ām Jejus kapêr kwÿm na pre ri ã amnhĩ nhĩpêx anê. Tã ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kot paj Jejus nhÿ hã akupÿm tãm hipêx nê kot amnhĩ tomnujta o ijamakêtkati tokyx anê nê axte kãm ijamaxpêr kêť nê. Mě apiitã mẽ amex nê ri mẽ apa kaxyw. Jakamã kêr ka mẽ ajaxwÿja mẽ amex nê apa kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anê nê axte kãm ajamaxpêr kêť nê.

¹¹ Kwa mẽ tokyx ja ho ajamakêtkati. Kê Satanasti tee ri ja hã mẽ apumu nê mẽ amã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tee ri tanhmã ri mẽ ato ho pa kaprÿ. Kêr pu mẽ Satanasti kot amnhĩ nhĩpêx kôť amnhĩ nhĩpêx o ri papa hkêť nê. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapêr kuhpa hã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh mex kênã.

Pawre kot Xitre japêr o pa hã harênh

¹² Nê na pa pre ja rũm ixkato nê ma Tôx wÿr mō. Ixte mẽ kãm Kris jarênh o mẽ hkôť ixpa kaxyw ma mẽ hwÿr mō. Nhũm Pahihti Kris ixkukamã tanhmã mẽ hkrã hto jakamã pa pre mẽ hwÿr pōj

nhũm mẽ piitã kãm ixujarēnh mar prãm nẽ. Pa pre mẽ kãm Tĩrtũm kapēr jarēnh ryy ho mẽ hkôt ixpa.

¹³ Na pa pre Xitre ra mẽ hwỳr ixkukamã hpôx ã hkamnhĩx tã nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpēr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã Korît kãm Jejus kwỳjê jarēnh mar prãm. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpēr o ixpa. Nom kormã Xitre mẽ kurũm akupỹn hpôx kêt. Mãn kormã Masetõn kamã pa.

Anhỹr o ijamaxpēr hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarē nẽ ixkato nẽ ma Masetõn wỳr krĩ hkwỳ hkôt hapēr o mỗ. Tã ra hwỳr ixkato nẽ omu.

*Te mẽ pahpê mẽhkuxwa xà pyræk ã mẽ pajarēnh
Epes 5.2; Piriapos 4.18*

¹⁴⁻¹⁶ Nà Tĩrtũmja mex o mex. Na hte mẽ pahto mex rãhã ho pa. Nẽ mẽ kot mẽ panê àmnàr xwỳnhjaja nhũm hte tanhmã mẽ ho pu mẽ ma paxàmnhĩx ri mẽ hkôt mẽ kãm Kris kapēr jarēnh o ri papa. Te mẽ pahte mẽ hkuxwa xà ho ri mẽ hkuxwa ho papa pyræk. Mẽ pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã Tĩrtũm mã te mẽ pahkuxware nẽ ri mẽ papa pyræk. Nẽ te mẽ kãm Kris jarēnh o ri papa pê te mẽ hkuxwa xà ho mẽ hkuxwa ho ri mẽ hkôt papa pyræk. Nhũm hte mẽ hkwỳjaja mẽ pama nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ mẽ paxujarēnhja haxwỳja te kot mẽ hkuxwa xà kuxwa mex nhũm htem hpār nẽ kãm ho amnhĩ kuxwa hprãm pyræk. Jao kãm mẽ pamar prãm nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ mẽ kêp mẽ pamar prãm nõkati. Mẽ kumã Tĩrtũm kapērja te kêp wenēn kuxỳ htỳx nhũm mẽ kot hpār nẽ htyk pymaj amỳm

kuhê pyràk. Jao kapêr kaga nê kêp am̀ym amnhĩ xunhẁy.

Nê na pu htem amnhĩ krã hkôt mẽ kãm Kris kapêr jarênh o ri papa hkêt nê. Âm Tĩrtũm nhỹ hã pix mã tanhmã harênh to ho papa.

Pawre kot katàt kôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre hã harênh

¹⁷ Na hte mẽ kot mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xẁyñhjaja te Tĩrtũm kapêr o wênê pyràk o mẽ hkôt pa. Jao kàxpore hprãm xàj amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kãm harênh to nhũm htem mẽ kuma nê hpãnhã tanhmã mẽ kãm amnhĩrer to. Nom pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Nê mẽ uràk nê amnhĩ krã hkôt Tĩrtũm kapêr jahkre ho ixpa hkêt nê. Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm jakamã na pa hte ixkatàt kôt Kris nhỹ hã amarĩ mẽ amã kapêr jarênh o ri mẽ akôt ixpa. No mẽ uràk nê kàxpore prãm xàj mẽ amã harênh kêt nê. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex.

3

¹ Mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xẁyñhjaja na htem nhỹhỹm nojarêt nê mẽ kot mar xẁyñhjê mã:

—E kot paj ma nhãm krĩ hõ hẁyr mỗ nê Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre. Jakamã kwa mẽ kaxyw inhmã kaga nhĩpêx nê kamã ixte Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre mex xẁyñh ã ijarê nê hã kaga. Hãmri nê inhmã agõ pa ma amnhĩ kôt o mỗ nê mẽ kot inhmar mã xẁyñhjê mã kugõ kê mẽ kamã harê nê ijarênh ma nê kãm ixkapêr mar prãm nê.

Anhỹr o na htem amnhĩ to mẽ hẁyr o pa. No pa na inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm kêt. Inhmã

nhām mẽ kām amnhĩ to jarkrar prām kêt. Mẽ ate ja hã ixpumunh mex. Ra mẽ piitã mẽ kot ixkatat kôt ixte Tirtũm kapēr jarēnh mex ã ixpumunh mex jakamã mo kaxyw kot pa ri amnhĩ kôt kagà jamỳ nẽ ho ixpa? Nà kot pa amnhĩ kôt hõ ho inhmõr kaxyw hã ixàhwỳr kêt nẽ.

²⁻³ Mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà pyràk. Na ka prem ixte mẽ ajahkre ma nẽ Jesus kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrēx. Hāmri nhũm Tirtũm mẽ amã amnhĩ Karõ rē nhũm mẽ amã agjê ka mẽ ỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o apa. Hāmri nhũm mẽ akwỳjaja amnhĩ jaēr pê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ apumu nẽ mẽ atã axpēn mã ijarēnh o:

—Hêxta waa nẽ. Pēr ãm hāmri na pre Kris mẽ hwỳr Pawre mẽ. Na pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kām Tirtũm kapēr o mẽ ahkre nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpānhã Tirtũm kapēr kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. ãm hāmri na hte Pawre mẽ ahkre mex o pa. Hêxta waa nẽ.

Anhỳr o mẽ atã ijarēnh jakamã mo kaxyw kot pa kagà hkwỳ jamỳ nẽ amnhĩ kôt ho ixpa? Nà mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà pyràk.

⁴ Na pa pre Jesus kôt amnhĩ xãm nhũm Tirtũm ja hã ixpumu nẽ tanhmã inhmã kapēr o amnhĩrĩt to nẽ inhmã:

—E Pawre. Kêr ka ma mẽ kām ixkapēr jarēnh o ri mẽ hkôt apa.

Anhỳr jakamã na pa hte Tirtũm kamnàr rom ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri mẽ hkôt ixpa.

⁵ Nom amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre hkêt nẽ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ

kâm kapêr o mẽ ahkre mex nê? Nà Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã ixkrã hto pa ô ri mẽ ahkre ho ri ixa.

Tĩrtũm kapêr nyw jarênh

⁶ Nê Tĩrtũm na hte tanhmã ixkrã hto pa Karõ nhỹ hã mẽ piitã mẽ kâm kapêr nyw jarênh o ri ixa. Amnepêm Tĩrtũm kot Ijaew mã mẽmoj tã karõ xwỳnhhta. Mojes kot kapêr tũm jarênh o pa xwỳnhhta mex tã no nhũm mẽ tee ri hkôt kâm amnhĩ nhĩpêx prãm o pa. Nê xatã kamã harê nê omunh tã tee ri kot hkôt kâm amnhĩ nhĩpêx prãm. Tã mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt mỳrapê na prem pikaprâr pan hapêx. No kêt Tĩrtũm kapêr nywja. Jejus jarênhja. Na hte Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao mẽ pahpê pahtĩr tũm nê papa mã xwỳnh. No na hte nhãm mẽ hkwỳjaja kãm harênhja mar prãm kêt nê amnhĩ jarênh o:

—Nà kot paj amnhĩ krã hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anê nê ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nê ixtĩr tũm nê ixa mã xwỳnh ã ijarê.

Anhỹr tã no ãm ã amnhĩ jarênh anhỹr kaprỳ. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ to mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr tũm nê pa ho pa.

⁷ Nê Tĩrtũm kapêr tũmta na pre Mojes mẽ kãm harênh kaxyw nhũm mẽmoj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rax kumrêx. Naja hkrakrak nê haxênh nê kamã kamàt kô htyk. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw kên po hã mẽ kãm mẽmoj tã karõ nhũm Mojes kumỳ nê mẽ hwỳr o wrỳ nê mẽ kãm kamã harê. Tĩrtũm kot hirã htỳx kamã kãm kapêr nhũm kuri mar o ãm jakamã uràk nê ÿ hã

hkuk nhĩrã htỳx kumrẽx nẽ mẽ kãm kapêr jarẽnh o xa. Jakamã nhũm mẽ tee ri kot hprĩ hã omunh mex kaxyw no ãm nom gêk tỳx nẽ. Tã gaa nhũm hkuk kãm hirãja amnhĩm hprĩ nẽ hapêx o mō. Na pre ã Tĩrtũm Ijaewjê mã kapêr tũm nhõr anẽ. Hãmri nhũm Mojesja ô ri mẽ kãm kamã harẽ nẽ harẽnh pa hãmri nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapêr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Kêr ka mẽ nhỹrmã atyk tã kê akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ õ krĩ kamã kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tõe. Nà kot paj mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixa.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Mojes tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm pẽ awry rax kumrẽx nẽ ri apa. Anẽ.

⁸ Tã na hte Tĩrtũm jarãhã axtem tanhmã mẽ pamã kapêr to. Pãnhã kapêr nyw o kapêr nẽ mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ Ixkra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra. Hãmri nhũm Ixkarõ mẽ amã agjê. Anẽ.

Kapêr ja na mex kumrẽx o kot kapêr tũm jakrenh.

⁹ Kapêr tũmjã mex tã nhũm htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã na htem ty nẽ Tĩrtũm pẽ awry rax ã ri pa. No kapêr nywja na tũmta rom

mex o mex. Na hte Tirtüm mẽ pamã kapër nywja jarënh o:

—Kot paj tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ to mex pix o ri apa. Jao ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

¹⁰ Nẽ kapër tùmja te kot kanê hpôk kryre pyræk. No kapër nywja mex o kot tùm jakrenh jakamã te kot mẽmo hpôk rũnh o kanê hpôk kryre jakrenh pyræk. Jakamã nhũm mẽ kot hirã rax kãm ri mrar gryk ã hpôk grire nhĩrã kamã mrar kêt pyræk.

¹¹ Tirtüm kapër tùm te kot Mojes kuk pyræk. Na pre kamã hirã rax tã gaa nẽ amnhĩm hprĩ nẽ kamã hirã hapêx o mõi. Nẽ gaa nẽ hapêx. No kêt Tirtüm kapër nywja te kot Tirtüm nhĩrã htỳx rãhã ho rãhãta pyræk. Kojã uræk nẽ aa hapêx kêt kumrêx.

Ijaewjê jarënh
Rômãn 11.7-10

¹² Nẽ Tirtüm kapër nywja mex o mex jakamã na pa hte ixãmnhĩx mẽ kãm harënh o ri ixpa.

¹³ Te ixte Mojes kot amnhĩ nhĩpêx pyræk kêt. Na pre hte Mojes ixkĩnhã àmnhĩx Ijaewjê mã Tirtüm kapër jarënh o ri pa hkêt nẽ. Mẽ kot hkuk kãm hirãta ra hapêx o mõi ã omunh nhũm hpijaãm pymaj na pre kupêxê puroore ho amnhĩ kuk pro nẽ ri mẽ hkôt pa.

¹⁴ Jakamã nhũm prem hprĩ hã hkuk kãm hirã pumunh mex kêt nẽ. Nẽ Tirtüm kapër ã kagã htùmja nhũm prem mãânên hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nẽ mẽmoj mar mex kêt pyræk jakamã mẽ kot mar tã hprĩ hã mar kêt nẽ. Nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx

mex kêt nê. No mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nê te mẽ nê mẽ hamak hpro xàta rênh par nê rênh pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽhprĩ hã kapêr mar tỳx nê.

15 Tã na hte Ijaewjaja arĩ jarãhã Mojes kot Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã harênh o pa. Nom arĩ mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nê kamã harênh o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx jakamã kormã hprĩ hã mar kêt nê.

16 Tã koja mẽ hkwyjaja Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã omu nê te kot mẽ hamak nê hpro xà hpyr nê mẽnh pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽhprĩ hã kapêr nyw mar tỳx nê.

17 Pahihti mẽ Karõja wa htipxi jakamã na hte mẽ pakamã agjê nê hprĩ hã mẽ pamã kapêr o amnhĩrĩt o pa.

18 Ra mẽ pahte Pahihti Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ pahte mẽ kot amnhĩ jamak pro xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. Nhũm Pahihti Karõja tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mō. Jakamã na htem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh kôt Tĩrtũm kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã omunh kurê kumrêx. Kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrêx kêt tã ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mō. Jao te tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mō.

4

Jejus kapêr te kêp kanê pyràk ã harênh

Wam Korĩt 2.1-5; Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn

2.1

¹ Nê na pre Tĩrtũm ixto mex nê tanhmã kãm ixapênh to hã inhmã karõ. Ixte ma mẽ kãm kapêr

jarẽnh o ri mẽ hkõt ixpa kaxyw. Jakamã na pa hte ixàmnhĩx mẽ hkõt mẽ kãm harẽnh o ri ixpa.

² Nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ ixêx o ri ixpa hã ijarẽnh tã ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na pa hte amnhĩ tomnuj o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kot mẽ no kupyw kaxyw mẽ kãm Tĩrtũm kapêr o hêx o pa htã pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ixprĩ hã mẽ kãm harẽnh o ixpaja na inhmã hprãm jakamã na pa hte ixkatat kõt harẽnh o ri mẽ hkõt ixpa. Mẽ piitã mẽ kot ixêx kêt kõt ixpumunh mex kaxyw. Tĩrtũm kot ixêx kêt kõt ixpumunh mex.

³ No nhỹrmã mẽ htyk nẽ ma kuwy hwỳr mẽ pa mã xwỳnh pixjaja na htem hprĩ hã ixkapêr mar mex kêt nẽ.

⁴⁻⁶ Satanasti tãm kêp mẽ hpãm. Kêp mẽ kãm Tĩrtũm kapêr mar prãm kêt xwỳnh piitã mẽ hpãm. Jakamã na pa hte mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to. Kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyrak ã harẽnh o ri ixpa. Hãmri nhũm Satanasti tee ri ja hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm tanhmã Tĩrtũm nẽ mẽ hkrã hto nẽ te mẽ hamak pro pyrak o mẽ hipêx. Mẽ kot hprĩ hã Jejus jarẽnh mar nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳr pymaj nhũm ã nẽ mẽ hipêx anẽ. Jejus jarẽnh te kêp kanê hpòk mex pyrak jakamã mẽ kot mar kêt xwỳnhjaja te kamat kô kamã ri mẽ pa pyrak. No nhũm Satanasti tãm kot nẽ mẽ no kupyw jakamã nhũm htem ã ri kamat kô kamã mẽ pa pyrak o amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm kamat kô pix. Tã nhũm Tĩrtũm tanhmã kapêr to nẽ kapêr o:

—E kê hirã kato. Anẽ.

Hāmri nhũm ra kapēr xà hkôt hirã kator kurê kumrêx. Tã ja pyrã nẽ na pa pre kamãt kô kamã ixtỳx ri ixpa pyrãk nhũm Tĩrtũm te kot inhmã kanê hpòk nhũm hirã pyrãk o inhĩpêx pa mex o mex ã omunh kurê kumrêx. Hāmri nẽ Jejus Kris kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pyrãk. Wa kot amnhĩ nhĩpêx te kot axpẽn pyrãk.

Nẽ na pa hte pam tanhmã amnhĩ jarẽn to ho ri ixpa hkêt nẽ. ãm Jejus Krisja pix na pa hte harẽ. Tapxipix na kêp mẽ panhõ Pahihti. Jakamã hkĩnhã te ixpê mẽ amã ixápênh xwỳnh pyrãk o na pa hte mẽ amã kapēr jarẽn o ri mẽ akôt ixpa.

*Pawre te kêp poti grære nhĩpêx pyrãk ã harẽn
Wam Korît 2.4-5; Sikün Korît 11.23, 12.9*

⁷ Nẽ Tĩrtũm ixrom hihtỳx o hihtỳx. No pa na hkĩnhã ixihỳx kêt. Te ixpê poti grære nhĩpêx pyrãk jakamã na pa hte Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh pix nhỹ hã mẽ kãm kapēr jarẽn o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm htem inhma nẽ ãm hāmri ixte y hã ixkapêr ã ixpumunh kurê kumrêx. No pa ixte amnhĩ krã hkôt ixkapêr ã ijarẽn kêt nẽ.

⁸ Na pa hte mẽ hkôt mẽ kãm Jejus jarẽn o ri ixpa nhũm mẽ hkwỳja tõhã inhma nẽ ja hã inhĩpêx kati nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ama. Nom nhũm Tĩrtũm mẽ kutã tanhmã ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà kamã ijamak pyma hkêt nẽ arĩ mẽ kãm kapêr jarẽn o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã ijamaxpêr tỳx rãhã pẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr o ri ixpa hkêt nẽ.

⁹ Nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ohtôô. Na htem xatã Jejus ã tanhmã ixtomnuj to htã pa kormã

ixtyk kêt nê. Na pa hte Tîrtûm kamnàr rom arî mẽ hkôt ixpa nhùm Tîrtûm ixkôt pa ho pa.

10 Na htem Jejus pyrà nê ixpîr kaxyw tanhmã inhîpêx to. No âm ko. Koja mẽ nhÿrmã ixpî rÿ ko. Ixte amnhî kukamã ixàhpumunh kêt. Kot paj âm arî ixtîr ri mẽ kãm Jejus jarênh o ri mẽ hkôt ixpa. Kêr kê mẽ hkwÿjaja ixkapêr ma nê axpên mã tanhmã Jejus jarênh to nê harênh o:

—Nà pêr âm hãmri na pre Jejus akupÿm htîr nê tanhmã hkwÿjê ho mex to. Âm hãmri na hte Pawre ja hã harê. Anê.

11 Mẽ kot Jejus ã ixpîr mã tã pa arî mẽ kãm akupÿm htîr ã harê. Tîrtûm na hte ja kaxyw tanhmã ixkrã hto pa arî mẽ kãm harênh o ri mẽ hkôt ixpa.

12 Na pa pre ra mẽ amã harê ka prem inhma nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr kurê kumrêx nê amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx o ri apa. Jakamã ixpyrà nê mẽ apê atîr tûm nê apa mã xwÿnh. Nhùm htem piitã mẽ ate Jejus kôt amnhî xunhwÿr ã mẽ apumu. Tã nhùm mẽ kot Jejus ã ixpîr kaxyw. Nom kwâr mẽ mãmri xpî. Ja inhmã tanhmã kute hkêt. Mẽ kot ixpîr mã tã kot paj arî Jejus kapêr jarênh o ri ixpa rãhã ty. Ra mẽ kot ixkapêr mar nê Jejus kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja mẽ pahpyrà nê kêp htîr tûm nê pa ho pa mã xwÿnh kênã.

13 Jakamã kwâr mẽ mãmri xpî. Na pa hte arî amnhî kaxyw Tîrtûm kôt ijamaxpêr mex rãhã nê. Amnepê mã na pre Pahi finat Tawija tanhmã Tîrtûm kapêr jarênh to nê harênh o:

Âm hãmri na Tîrtûm kapêrja. Hêx kêt jakamã na pa hte mẽ kãm harênh rãhã ho ri ixpa. Anê.

Tā pa hte Tawi pyrā nē mē piitā mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o ri ixpa. Tīrtūm kot mē pamā tanhmā mēmoj to hêx to hkêt.

¹⁴ Ra kot amnhī jarēnh xà hkôt akupỹm Pahihti Jejus o htīr jakamā kot puj mē nhỹrmā urāk nē ty nhūm akupỹm mē pahto mē pahtīr nē ma war amnhī wỳr mē pahto api.

¹⁵ Amnepēm na pa pre ma mē awỳr mō nē mē akôt mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh o ri ixpa. Ka prem inhma nē Jejus kôt amnhī xunhwỳ nē ixpyrà nē Tīrtūm mā mex o mex ã harē. Jakamā kwār mē māmri Jejus ã tanhmā inhīpêx to. Koja mē gaa nē rī mē hkwyjaja mē pahpyrà nē Jejus kôt amnhī xunhwỳ nē Tīrtūm mā mex o mex ã harē.

Pawre tee ri amnhī kukamā hamaxpēr kêt ã kot amnhī jarēnh

Rômān 8.17; Sikūn Korīt 1.7; Wam Pêtre 1.3-9, 4.12-16, 5.10

¹⁶ Jakamā na pa tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ixkaprī nē ixpa hkêt nē. Mē kot Jejus ã tanhmā ixtomnuj to htāã pa hte ixàmnhīx kapēr jarēnh o ri ixpa. Ra ixpigêt nē ixirerek o inhmōr tā inhōpinh xà kaxwỳnh kām ijamaxpēr o Jejus kôt amnhī nhīpêx mex o mō.

¹⁷ Mē kām ixkurê xwỳnhjaja na htem Jejus ã inhīpêx kati htā ã inhīpêx anhỹr japjê hkêt nē. Nom kot paj nhỹrmā ty nhūm Jejus akupỹm ixtō ixtīr pa Tīrtūm mē wa kuri inhmex kumrêx nē ixpa ho ixpa. Mē kot ixtomnujja na mē ho apkati grêre no kot paj nhỹrmā Tīrtūm mē Krata wa kuri inhmex kumrêx nē ixtīr tūm nē ri ixpa ho ixpa. Jao rāhã ho rāhã.

18 Jakamā na pa tee ri mẽ kot tanhmā ixtomnuj tota kukamā ijamaxpēr o ri ixpa hkêt nē. Ja koja tokyx hapêx. Na pa hte ãm nhỹrmā Tĩrtũm nhõ krĩ kamā inhmex nē ixkĩnh rāhā ri ixpaja pix kukamā ijamaxpēr o ri ixpa.

5

Mẽ panhĩ nyw jarēnh

Piripos 3.21; Sikūn Pētre 1.13-14

¹ Nē mẽ panhĩja te kot tyrti hõ ho ixkre pyrāk. Na htem tyrti hõ ho ixkre nhĩpêx nhũm gaa nē hapêx. Tã mẽ panhĩja na hte urāk nē hapêx tokyx anē. Na pu htem ri papa nē gaa nē pawej nē ty. Tã nhũm Tĩrtũm hpānhā mẽ pahpê hkrajê mã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ kuri õ krĩ kamā pamex kumrêx nē pahĩr tũm nē papa ho papa.

²⁻³ Na pu htem jar pahpunuj nē papa. Nē mẽ paxà nhi nē mẽ pahkaprĩ nē. Mẽ panhĩ htũmja te kot mẽ paxê htũm pyrāk jakamā na pu htem ty nē te paxê htũm kwryñh nē hpānhā nyw jagiēnh pyrāk o amnhĩ nhĩpêx. Tã na pu htem amnhĩ kukamā panhĩ nywja mã pajamaxpēr o ri papa. Kot pu mẽ kaxkwa kamā pahkarõ pix nē ri papa hkêt nē. Mẽ panhĩ nyw ã kot puj mẽ ri papa ho papa.

⁴ Nē na pu htem jar pahpunuj nē pamex kêt nē ri papa. Nē tokyx mẽ pahtyk nē panhĩ htũm o pajapêx nē hpānhā panhĩ nyw ã mẽ papa hprãm. Tã koja Jejus tokyx akupỹn wrỹk japêr pu mẽ pahtyk kêt rāhā tokyx panhĩ nywta o panhĩ nyw. Nom koja tokyx akupỹn wrỹk kêt japêr pu mẽ nhỹrmā ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahĩr nē mẽ pamā mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ ho panhĩ nyw.

5-6 Na pre ra Tirtüm mẽ panhĩ nyw kukamã hamaxpêr nê mẽ pahtã tanhmã amnhĩ jarênh to. Nê mẽ pahwÿr Karõ rê nhũm mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nê pahkĩnh nê pajamaxpêr o:

—Nà ra Tirtüm kot ixwÿr amnhĩ Karõ mẽnh nhũm ixkarõ mã àr jakamã koja mãânên nhÿrmã inhmã inhĩ nyw gõ. Kormã inhĩ htüm kamã ixpa nê Pahihti Jejus mẽ wa õ krĩ kamã ixpa hkêt tã koja nhÿrmã inhmã inhĩ nywja gõ pa inhĩ nyw o wa kuri ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anê.

Anhÿr o pajamaxpêr pê pahkĩnh nê papa.

⁷ Nê mẽ pahte jar pano ho nhÿri Jejus pumunh kêt tã no ãm panhõpinh xà kaxwÿnh kãm kãm pajamaxpêr mex nê.

⁸ Jakamã na pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr o papa hkêt nê. Na pu htem ãm tokyx mẽ pahtyk nê ma Pahihti Jejus nhõ krĩ hwÿr paxàpir jamãr o papa. Õ krĩja kêp mẽ papapxà kumrêx jakamã na pu htem ma hwÿr paxàpir pix kukamã pajamaxpêr rãhã nê.

⁹ No ãm mẽ pamã ja pix prãm kêt. Na pu htem mãânên pamã Jejus mã hprãm xà hkôt nhÿri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa hprãm o papa. Jar mẽ panhĩ htüm rãhã rÿ mũtar kuri õ krĩ mex kãm mẽ panhĩ nyw ã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papaja na mẽ pamã hprãm.

¹⁰ Nê na hte Krisja jar mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh o hkrĩ. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêxja nê mẽ pahte amnhĩ tomnujja nhũm hte hã mẽ pahpumunh rãhã ho hkrĩ. Tã koja nhÿrmã kot mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã

mě pahpumunh kôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mě pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa xwýnhjaja koja ra mẽ panê htyk kukwak ri mẽ pahto mex nê. No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwýnhjaja koja mẽ homnuj týx nê. Jakamã na pa inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nê.

Mě pajamaxpêr nyw jarênh

Rômãn 6.4-6; Sikùn Korît 4.2; Epes 4.22-24; Korosê 3.9-10

¹¹ Nê Tĩrtũm kot hprĩ hã mẽ pahpumunh rãhã ho hkrĩ jakamã inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm. Mãn ka mẽ ra ja hã ixpumunh mex nê rỳ ko. Mě piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwýr prãm xàj na pa hte mẽ kãm kapêr jarênh o ri ixpa.

¹² Nom ixte ja hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt. ãm mẽ ate inhmar nê mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwýnhjê mã tanhmã ijarênh to kaxyw na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Mě kot Tĩrtũm kapêr jahkre mex kumrêx ã amnhĩ to jarkrar tã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Tã mẽ ate aprĩ hã ixte Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã ixpumunh nê tanhmã mẽ kãm ijarênh to kaxyw na pa ã te ixte amnhĩ to jarkrar pyræk o mẽ amã amnhĩ jarênh anê.

¹³⁻¹⁴ Mě kot ixkrã pipãnh ã ijarênh tã Tĩrtũm na mẽ akaxyw ixãm pa hte mẽ amã kapêr jarênh o ri mẽ akôt ixpa. Ixkrã pipãnh kêt. Ixte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwýnh na pa. Tã mẽmo kaxyw na pa hte ã kapêr jarênh rũnh anhỹr o ri mẽ akôt ixpa? Nà inhmã mẽ akĩnh kênã. Mě ate Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na

pa hte ã mẽ amã kapêr jarênh anhÿr rãhã nê. Kris na pre tanhmã ixto pa inhmã mẽ akĩnh nê. Te tãm kãm mẽ ajapê pyræk. Na pre Kris amnhĩ grõnh kõt mẽ pahpiitã mẽ nê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mÿrapê tanhmã mẽ pahto pymaj nhũm mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã te mẽ pahpiitã Jejus kõt mẽ pahtyk pyræk o na pu htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja mẽ pahpê hapêx par pyræk o pu mẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

¹⁵ Mẽ pajamexpêr nyw o tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw na pre Jejus mẽ panê ty. Jakamã na pu htem axte amnhĩ pix kukamã ri pamã mẽmoj prãm o ri papa hkêt nê. Na pu htem mãânên Tĩrtũm kãm hprãm xà hkõt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm akupÿm Kris o htĩr pu mẽ kukwak ri pajamexpêr nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa.

¹⁶ Jao mẽ piitã mẽ hkrã hkà hã mẽ omunh xà hkõt pix mã tanhmã mẽ harênh to hkêt nê. Mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ harênh rÿ mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harênh kêt nê. Amnepê mã na pa pre ã Kris jarênh anê nê harênh o:

—Nà Krisja na hte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kõt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ãm ri kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwÿm ri amnhĩ nhĩpêx jakamã kot amnhĩ tomnuj tÿx xwÿnh na.

Anhÿr ã harênh o ixpa. Tã axte ã harênh anhÿr hkêt nê. Kot amnhĩ tomnuj xwÿnh kêt jakamã na pa hte hpãnhã hkõt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

*Mē pahpê Tirtüm kràmnhwỳ hã mē pajarēnh
Rômãn 5.1, 5.10; Epes 6.20; Korosê 1.20*

17 Nē koja mēhō Kris kôt amnhĩ xãm nhũm kot amnhĩ nhĩpêx tũmja kêp hapêx nhũm hpãnhã kot amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx nē hamaxpêr nyw pix o hamaxpêr.

18 Tirtüm na hte tanhmã mē pahto pu mē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Na pu prem pamã hkurê htã nhũm Kris kukwak ri mē pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho hkràmnhwỳ. Hãmri nē tanhmã mē pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mē pamã karõ nē mē pamã:

—E kêr ka mē ma krĩ piitã hkôt ri mē kãm ixkapêr jarēnh o ri apa kê mē ama nē mē apyrà nē Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa ja hã mē omu nē ixte mē anhĩpêx pyrà nē mē ho ixkràmnhwỳ. Anê.

19 Jakamã na pa hte ma mē kãm kapêr jarēnh o ri mē hkôt ixpa nē mē kãm:

—E pa mē amã mēmoj mex jarē ka mē inhma. Nã na pre Krisja mē pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mē panê ty. Nē htyk o Tirtüm mã mē pahpãnhã amnhĩrer par kumrêx. Jakamã na ra Tirtümja Kris kukwak ri kãm mē pahpiitã mē pahto hkràmnhwỳ prãm. Kojã kukwak ri mē pahte amnhĩ tomnuj piitã ho hamakêtkati nē axte kãm hamaxpêr kêt kumrêx. Kãm mē pahto hkràmnhwỳ hprãm jakamã koja ã mē panhĩpêx anê. Jakamã e kwa mē tokyx Kris kôt amnhĩ xunhwỳ kê Tirtüm kot inhĩpêx pyrà nē mē ato hkra nē mē ato hkràmnhwỳ.

Anhỹr o mē kãm harēnh o ri mē hkôt ixpa.

20 Kris kot mē apiitã mē awỳr inhmēnh jakamã na pa hte ÿ hã mē amã kapêr jarēnh o ri mē akôt ixpa nē mē amã:

—E Tirtūm kām mẽ ajapê jakamã na mẽ awỳr inhmẽ pa mō. Jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkràmnhwỳ. Anẽ.

²¹ Krisja aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx tã nhũm pre Tirtūmja te mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh pyræk o hipêx. Tã mẽmo kaxyw na pre ã hipêx anẽ? Nà mẽ panê kênã. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ panhĩpêx o te aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx xwỳnh pyræk o mẽ panhĩpêx kaxyw na pre ã mẽ panê Krata nhĩpêx anẽ.

6

¹ Tã kot ã Kra nhĩpêx anhỳr jakamã kwa mẽ ixkapêr ma nẽ mar tỳx nẽ. No mẽ ama nẽ ãm mar kêt nẽ. Tirtūm kām mẽ pajapê htỳx jakamã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Kumã na pa hte ã mẽ amã kapêr jarênh anhỳr o ri mẽ akôt ixpa.

² Amnepê mã na pre Ijaew mã kapêr nẽ mẽ kām: Na ka prem amex kêt nẽ ri apa nẽ amnhĩ to ixwỳ pa pre mẽ ama nẽ mẽmojta pê mẽ apytà nẽ mẽ ato mex nẽ. Anẽ.

Jakamã kwa mẽ inhma. Tirtūm kām mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr prãm tỳx jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ to awỳ kê ã kêp mẽ apytàr anẽ.

Mẽ kot Kris ã tanhmã Pawre nhĩpêx to hã mẽ harênh

Sikūn Korīt 4.7, 11.23-33; Korosẽ 1.10

³⁻⁴ Nẽ mẽ kot Tirtūm kapêr mar nẽ hã ixtomnuj tã pa hte amnhĩ katut kôt mẽ kot tanhmã ixtomnuj toja rẽ nẽ ho ijamakêtkati tokyx anẽ. Nẽ arĩ mẽ kām kapêr jarênh rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot

mar nē ãm mar nē hkaga pymaj na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr rãhã nē. Mē kot ja hã inhĩpêx punuj tã pa arĩ mē kãm harēnh o ri mē hkôt ixpa.

⁵ Mē kot Kris ã ixtak nē ijagjēnh nē tanhmã ixto kaxyw ixtã htu htã pa hte mē kutã amnhĩ to htÿx nē ixkuhê. Na pa pre hte Tĩrtũm mã mē kãm kapêr jarēnh rax nē. Jao tōhã inhõt kêt nē inhõttxwa ho ri mē hkôt ixpa. Nē tōhã inhmã prãm tÿx nē ri ixpa. Tã no ãm arĩ mē kãm kapêr jarēnh rãhã nē.

⁶ Inhmã tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Inhmã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm. Nē inhmã inhgryk tokyx anhÿr prãm kêt. ãm inhmã mē piitã mē hkĩnh kãm mē ho mex pix prãm. ã na pa hte Tĩrtũm Karō nhÿ hã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri mē hkôt ixpa. Mē kot ja hã ixpumunh nē ra Tĩrtũm kapêr ma nē hkôt amnhĩ xunhwÿr kaxyw.

⁷ Na pa hte ixkatãt kôt mē kãm ixkapêr mex pix nē. Tĩrtũm xihtÿx xwÿnhja nhÿ hã ri mē kãm kapêr jarēnh jao tãm amnhĩ nhĩpêx nē tãm ri ijamaxpêr o ri mē hkôt ixpa. Jakamã na htem ja hã ixpumu nē ixte Tĩrtũm kapêr jarēnh ma nē hkôt amnhĩ xunhwÿ.

⁸ Na hte mē hkwÿjaja kãm ixkĩnh nē nhũm mē hkwÿjaja axtem kãm ixkurê nē. Nē mē hkwÿjaja amnhĩm inhmex ã ijarē nhũm mē hkwÿjaja axtem axpēn mã tanhmã ixto kapêr punuj to. Mē kot ixêx nhĩ hã ijarēnh tã pa hte ixkatãt kôt mē kãm ixkapêr o ri ixpa. Nom kwãr mē mãmri tanhmã ri ixto kapêr to. Ja tanhmã inhmã kute hkêt.

⁹ Na hte mē hkwÿjaja ixkamã òkre kahak nē pika piitã hkôt axpēn mã tanhmã ijarēnh to ho pa. Mē

kãm ixpîr prãm tâ no pa arĩ ixtîr nê ixpa. Mě kot Jejus ã ixtomnuj tỳx tâ kormã ixpîr kêt nê pa ri ixtîr nê ixpa.

¹⁰ Ixte Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa htã arĩ ixkĩnh nê ixpa. Nê ixkàxpore hkêt tâ nhũm mẽ ohtô nê ixte mẽ kãm Jejus kapêr jarênh kukwak ri mex nê pa. Nê ixkukrêx rax kêt tâ nhũm Tĩrtũm ixto mex nê pa inhmex nê ixpa. Tã kot paj nhỹrmã õ krĩ kamã kuri inhmex kumrêx nê ixtîr tũm nê ixpa ho ixpa. Jakamã na pa hte arĩ mẽ kãm Jejus kapêr jarênh o ri mẽ hkôt ixpa.

¹¹ E Korît kãm ixkràmnhwỳjaja. Na pa ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx jarênh par kumrêx.

¹² Inhmã mẽ akĩnh tỳx tâ te mẽ amã ixkĩnh kêt pyræk.

¹³ Kwa te mẽ ate ixto mẽ akatut nê akuhê pyræk o inhĩpêx kêt nê. Amnhĩ pyrà nê amã ixkĩnh nê hkêt wehe. Te mẽ apê ixkra pyræk o na pa ã mẽ amã ixkapêr anê.

Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyræk ã mẽ pajarênh Wam Korît 10.20-22, 15.33; Epes 5.3-14; Sikùn Ximotre 2.4; Xiakre 4.4-5; Wam Pêtre 2.11, 4.1-6

¹⁴ Nê kêt ka mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mẽ mẽ mẽmoj tâ tanhmã axpên mar to hkêt nê. Rỳ mẽhõ ho amjên rỳ mẽhõ ho aprõ hkêt nê. Ahpỳnhã mẽ pajamaxpêr kênã. Tanhmã kot we mẽ hamaxpêr nyw xwỳnhjaja nê mẽ hamaxpêr tũm xwỳnhjaja amnhĩ to nê axpên kôt hamaxpêr nê ri axpên kôt pa? Nà koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Ahpỳnhã mẽ pajamaxpêr. Na hte hirã htỳxja kamàt kô mẽ pihkàr kêt nê.

15 Xà na hte Kris mẽ Satanasti wa axpën kôt hamaxpër? Nà wa kot axpën kôt hamaxpër kêt. Ahpÿnhã wa hamaxpër nẽ ahpÿnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ahpÿnhã hirã nẽ ahpÿnhã kamàt kô. Nẽ mẽ pahpê Kris kwÿjaja nẽ mẽ kêp hkwỳ hkêt xwÿnhjaja ahpÿnhã mẽ pajamaxpër nẽ ahpÿnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx.

16 Na pu htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarënh xà hã ixkre kamã sãnti xunhwÿr nẽ amnhĩ to hwÿr pẽ kãm mex o mex ã harënh kêt nẽ. Axtem na sãntija. Mẽ panhõ Tĩrtũmja sãnti rom htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa xwÿnh. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwÿ pyræk. Kapër ã kagà htũm kot ja jarënh kot:

Ixkrajaja te kêp inhõrkwÿ nhũm ixpê õ dõn pyræk.
Te ixpê inhõrkwÿ kamã ixpa xwÿnh pyræk
jakamã kot paj ixkrajê kamã ri ixpa ho ixpa.
Ixpê Mẽhpãm na pa. Anẽ.

17-18 ã Tĩrtũm xihtÿx xwÿnhja kot amnhĩ jarënh anhÿr jakamã na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê nẽ mẽ pahkurê ho:

Kêr ka mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

Nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ.

Kot kaj mẽ ixkapër ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx hã
kot paj amnhĩ wÿr mẽ awÿ nẽ mẽ ato ixkra.

Nẽ pa kot paj ixpê Mẽapãm maati. Anẽ.

7

1 Tã ã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahkôt pa ho pa hã amnhĩ jarënh kot anhÿr jakamã kwa ixkràmnhwÿjaja. Kêr pu mẽ kapër ma nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Nẽ mẽmoj punuj

kukamã pajamaxpêr kêt nê. Nê ãm kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nê.

Pawre kot Korît nhõ xwỳnhjê nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh

² Nê kwa Kris kôt ixtõ nê ixtõxjaja. Kêr ka mẽ tee ri amnhĩ tã tanhmã inhmã ajamaxpêr to hkêt nê. Na pa pre tanhmã mẽ atõ hto hkêt nê. Rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka mẽ ja hã ixpumu nê ixkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê. Rỳ pa pre ixêx rom tanhmã mẽ anokupyr to ho ri ixpa hkêt nê. Kwa mẽ amã ixkĩnh nê tokyx ixkôt ajamaxpêr kêt wehe.

³ Mẽ ate inhmar nê amnhĩ tã apijaàm kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapêr anhỹr kêt nê. Inhmã mẽ akĩnh kênã. Na pa pre inhmã mẽ akĩnh ã amnhĩ jarẽnh rax nê. Inhmã ri mẽ akôt ixpa rãhã ho ixpa hprãm. Rỳ ka mẽ nhỹrmã apiitã apikaprãr par japêr pa inhmã mẽ akôt ixtyk prãm nê.

⁴ Na pa hte ra mẽ amã ijamaxpêr pê ixkĩnh nê ixpa. Nà kot kaj mẽ ixkapêr ma nê Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex nê. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nê. Na pa hte jar ra amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa htã no ãm mẽ amã ijamaxpêr nê ixkĩnh nê.

⁵ Nê na pa pre amnẽ Masetõn wỳr kormã Xitre japêr o mõi. Hãmri nê Masetõnja wỳr põi nê hapêr pê mẽ kãm Jejus kapêr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja Kris ã inhĩpêx punuj nê hã inhmã àkjêr pix o pa. Hãmri nê ma Masetõn kamã krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm ixto kapêr punuj nê pa amnhĩ tã mẽ mar o ri mẽ hkôt ixpa. Nê mẽ kajaja mẽ ate Kris kaga nê nhãm mẽ hamaxpêr kôt amnhĩ nhĩpêx pymaj na pa pre tee

ri mẽ akukamã ijamaxpêr o ri mẽ hkôt ixkaprĩ nê
ixpa.

⁶ Tã Tĩrtũm kêp mẽ hkaprĩ xwýnhjê pumunh nê
akupỹm mẽ ho mẽ hkĩnh xwýnh jakamã na pre
ixkaprĩ hã ixpumu nê ixwỳr Xitre mẽ. Pa pre omu
nê akupỹm ixkĩnh nê tãm ijamaxpêr.

⁷ No ãm Xitre pumunh kôt pix mã ixkĩnh kêt. Na
pre ixwỳr pøj nê tanhmã inhmã mẽ ajarênh to nê
mẽ ate tanhmã ho mex to hã mẽ ajarê. Nê mẽ amã
ixpumunh prãm tỳx ã mẽ ajarê. Nê Kris kôt mẽ
atôta hpijaàm kêt o pa nhũm ixte kagà kamã hã mẽ
amã ixàkjêr nhũm mẽ ate ja hã omunh nê ra amnhĩ
kamã apijaàm o akaprĩ htỳx ã mẽ ajarê. Nhũm
Tĩrtũm kot inhnê mẽ kãm ixkurê xwýnhjê pumunh
mex kaxyw mẽ ate ixto hwỳr ã mẽ ajarê. Na pre
ã inhmã mẽ ajarênh anê pa kuma nê mẽ anhy hã
ixkĩnh tỳx kumrêx.

⁸⁻⁹ Nê wam ixte mẽ amã kagàta nhĩpêx kêt ri na
pa pre tee ri mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarênh ma
nê mẽ akaxyw hipêx. Nê kamã mẽ ate hpijaàm kêt
xwýnhhta kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh
nê ãm omunh o arĩ hkôt apa hã kagàta kamã mẽ
amã akir hãmri nê Xitre mã kugõ nhũm kupy nê
ma mẽ awỳr o mỗ. Tã ka xep prem kamã harê
nê ama nê amnhĩ kamã apijaàm nê. Nê akaprĩ nê
ajamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. ãm hãmri na Pawre ã mẽ ijarênh
anê. Na pa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê amnhĩ
tomnuj tỳx nê. Anê.

Tã nhũm Xitre akupỹn ixwỳr pøj nê inhmã mẽ
ajarê. Pa mẽ ajarênh ma nê tee ri ijamaxpêr nê
ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mon pa pre axtem nê ã ri mē kām ixàkjêr anê? Nà na xep prem kagàta kamã harê nê kuma nê hkaprĩ htỳx nê. Anê.

Tã ãm hãmri na pa pre ã mē akaxyw hipêx nê mēmojta ã mē amã ixàkjêr anê. Na ka xep prem kamã harê nê ama nê tee ri ajamaxpêr o ra akaprĩ nê. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na ka prem ja hã amnhĩ pumu nê ã akaprĩ anê. Tã xep ra akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx nê akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nê. Jao akupỹm akĩnh nê ri apa. Jakamã ãm hãmri na pa pre mē awỳr wam kagàta mēnh nê mēmoj tã ã mē amã ixàkjêr anê.

¹⁰ Koja Tĩrtũm krajê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê amnhĩ kamã hpijaàm nê akupỹm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nê akupỹm mex nê tãm hamaxpêr pê hkĩnh nê ri pa. Nê axte tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr hkêt nê. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã koja mē kêp hkra hkêt xwỳnhjê pyrà nê tanhmã amnhĩ tomnuj to nê ra hpijaàm japêr. Nom hkwỳjaja kot ja hã omunh pix mỳrapê hpijaàm nê arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hã koja nhỹrmã ty nê Tĩrtũm kra kot akupỹm hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kĩnhã Tĩrtũm pê awry rax kumrêx nê ri pa.

¹¹ Mē pahte Tĩrtũm kapêr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã tee ri amnhĩ pumunh nê amnhĩ kamã hpijaàm nê akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã na ka xep ã amnhĩ nhĩpêx anê. Wam ixte mē awỳr kagà mēnhnta na ka xep prem kamã tanhmã ixte nã puro kamã hpijaàm kêt xwỳnhnta ã mē amã ixàkjêr tota kamã akapêr nê ama. Hãmri nê tee ri mē

ate kormã kot amnhĩ tomnuj ã kãm axàkjêr kêt ã amnhĩ kukamã ajamexpêr nê amnhĩ kamã apijaàm nê. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Mê ate jam ajamexpêr pê amnhĩ kamã apijaàmja na kãm hprãm. Tã ka mê hpijaàm xwÿnhhta kamã agryk nê kãm akapêr o:

—Kwa mê pahpê Jejus kwÿjaja mê pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt tã ka ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nà na ka amnhĩ tomnuj tÿx kumrêx. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anê pa mê hã apumu nê gaa nê apyrà nê ã amnhĩ tomnuj anê. Kwa ja kaga nê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Nê akupÿm Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tÿx nê hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Hãmri nhũm krĩ nhõ xwÿnhhaja ja hã mê ajarênh ma nê mê apê jamnuj ã mê apumunh kurê kumrêx. ãm hãmri na ka prem ã kãm akapêr anê.

¹² Nê ixte mê awÿr kagà nê mênhta kamã na pa pre nã puro kamã hpijaàm kêt xwÿnhhta mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nê. Rÿ nã purota mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nê. Na pa pre mê apê Kris kwÿjê hwÿr kagà nhĩpêx nê kamã tanhmã mê amã hpijaàm xwÿnhhta ã karõ hto. Mê ate kamã harênh hãmri nê inhÿ hã amnhĩ nê hanor nhũm Korît nhõ xwÿnh piitã kot ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mê apumunh kaxyw. Nê mê ate Tĩrtũm nom ã hipêx anhÿr jao mê amã ixkĩnh pê ixkapêr kôt ã hipêx anhÿr ã amnhĩ pumunh kaxyw.

¹³ Tã nhũm Xitre ixwÿr pøj nê tanhmã inhmã mê ajarênh to. Na xep pre mê awÿr nojarêt nê tee ri amnhĩ kukamã hamexpêr. Mê ate kagàta kamã harênh nê ijarênh mar nê kamã agryk pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamexpêr. Tã ma mê awÿr mõn

pôj nê mã amã kugõ. Ka xep prem kamã harê nê ama nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrêx nhũm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nê hkĩnh nê. Hãmri nê tãm hamaxpêr. Tã ra akupÿn ixwÿr mõi nê inhmã mẽ ajarê pa mẽ ajarênh ma nê ijaxwÿja ixkĩnh nê.

¹⁴ Na pre kormã mẽ awÿr nojarêt pa kãm tanhmã mẽ amex ã mẽ ajarênh to. Tã nhũm xep ma mẽ awÿr mõi nê mẽ apumu nê hamaxpêr o:

—Nà pêr ãm hãmri na pre Pawre inhmã mẽ mex ã harê. Mẽ mex kênã. Anê.

¹⁵ Tã nhũm pre mẽ arũm kato nê ra man akupÿn ixwÿr mõi nê inhmã mẽ ajarênh o:

—Na pa pre ma mẽ hwÿr mõi nê mẽ kãm ixkapêr o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ ixkapêr ma nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrêx nê ixto mex nê. Kormã ixte mẽ hwÿr inhmõr kêt tã mẽ harênh ma nê inhmã mẽ hkĩnh nê. Tã pa ma mẽ hwÿr mõi nhũm mẽ ixto mex rax nê pa ra inhmã mẽ hkĩnh tÿx kumrêx. Anê.

¹⁶ ã inhmã mẽ ajarênh anê pa mẽ ajarênh ma nê ixkĩnh tÿx nê. ãm hãmri na ka htem mẽmoj tã amnhĩ jarênh xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

8

Mẽ kot Kris kôt mẽ hkwÿjê pê õxÿ hkêt ã mẽ kãm karõ

Atre 11.27-30; Rõmãn 15.25-27; Wam Korît 16.1-4

¹ E Kris kôt ixkwÿjaja. Kot paj hpãnhã mẽ amã jar Masetõn kamã tanhmã Jejus kwÿjaja kot amnhĩ

nhĩpêx to hã mẽ harẽ ka mẽ harẽnh ma. Na hte Tĩrtũm mẽ kutã nojarêt nhũm mẽ mex nẽ pa.

² Mẽ hkwỳjaja kot Kris ã mẽ hipêx kati nhũm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa htã hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. Nẽ mẽ hkàxpore hkryre htã ho õxỳ hkêt nẽ pa. Na htem àmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o pa.

³⁻⁴ Tã na prem Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma. Mẽ kêp amrakati hã mẽ harẽnh ma nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ hwỳr mẽmoj rẽnh nẽ mẽ ho ajuta hprãm nẽ. No ãm pa ixte mẽ kãm hã karõ xà hkôt kêt. Mẽ tãmjaja mẽ hamaxpêr xà hkôt na prem ã hamaxpêr anẽ nẽ mẽ kaxyw kàxpore ho pikuprõnh rax nẽ. Hãmri nẽ inhmã kugõ nẽ inhmã:

—Kwa na pa prem Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma nẽ mẽ inhmã mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ ixkàxpore hkwỳ ho akuprõ. Jakamã e amỳ nẽ ma mẽ hwỳr o mō nẽ mẽ kãm agõ kê mẽ tokyx ho amnhĩm awjaprõ nẽ kuku. Anẽ.

⁵ Pa mẽ kuma nẽ ixtỳx ho ãm kàxpore grire hã hkamnhĩx nẽ ijamaxpêr o:

—Kwa mo mẽ hikàxpore rax koja mẽ ri ho akuprõ nẽ mẽ kãm kugõ? ãm mẽ hikàxpore hkryre kênã.

Anhỳr o ijamaxpêr tã no nhũm mẽ kaxyw ho rax nẽ ho akuprõ. Mẽ hikàxpore hkryre htã mẽ kãm õr rax nẽ. Hãmri nẽ inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Na pa mẽ ra Pahihti Jejus Kris mã amnhĩ gõ. Mẽ ixte tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw. Jakamã e tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto. Kot pa mẽ ama nẽ akapêr kôt amnhĩ nhĩpêx. Ja na pa mẽ inhmã hprãm nhũm Tĩrtũm haxwỳja kãm ja prãm. Anẽ.

⁶ Na pa pre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ omu nẽ mẽ apê Korît nhõ xwÿnhjê mã ijamaxpêr kurê kumrêx. Hãmri nẽ Xitre mã mẽ ajarê. Na pre mẽ awÿr mō nẽ mẽ amã Jerujarê nhõ xwÿnhjê jarê. Mẽ ate mẽ kãm kàxpore hkwȳ ho apikuprōnh kaxyw. Tã pa pre jam ijamaxpêr nẽ ra akupÿm mẽ awÿr mẽnh mã nẽ kãm:

—Kwa ma akupÿm Korît wÿr mō nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ ra kot amnhĩ jarênh xà hkôt Jerujarê nhõ xwÿnhjê kaxyw kàxpore hkwȳ ho akuprō nẽ tokyx mẽ hwÿr kumẽ. Ra mẽ kãm Kris kôt mẽ hkwȳjê hkĩnh ã amnhĩ jarênh kênã. E kwa tokyj. Anẽ.

⁷ Na ka htem amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ amnhĩ kaxyw Kris hkôt ajamaxpêr tÿx nẽ. Nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh mex o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ajamaxpêr mex nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ amã ixkĩnh o ri apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ axàmnhĩx mẽ kêp amrakati xwÿnhjê mã mẽ akàxpore hkwȳ nhõr o apa. Jao mẽ amã Tĩrtũm kĩnh tÿx ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

⁸ Ixte ã mẽ amã ja hã karō anhÿr tã hã mẽ atã ixihitÿx kêt nẽ. ãm mẽ kamã axukaprĩ hkôt mẽ ate mẽ kãm axàmnhõr o apa kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapêr anẽ. Masetõn kamã mẽ pahkwÿjaja kot amnhĩ nhĩpêxta pyrã nẽ.

⁹ Ra mẽ ate Jejus Kris kãm mẽ pajapê hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mar mex. Amnepêm na pre kaxkwa kamã mex kumrêx nẽ ri pa ho pa nhũm mẽmoj piitã kêp õ htã nhũm rer pa nẽ mẽ pahwÿr wrÿ nẽ mẽ pakamã kêp amrakati nẽ ri pa. Hikàxpore hkêt nẽ ri pa. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽmoj mex piitã rer par nẽ mẽ pahwÿr wrÿk anẽ?

ãm kot mẽ pahto mex pix kaxyw. Kot mẽ pahto mex nhũm mẽ pahte kukwak ri mẽ paxàmnhĩx ri mẽ pajamakêtkati nẽ mẽ papa kaxyw na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Mẽ pahte nhỹrmã uràk nẽ kaxkwa kamã pamex kumrêx nẽ ri papa ho papa kaxyw.

¹⁰ E kwa kêr ka mẽ tokyx kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh pa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê hwỳr amẽ. Mẽ akumrêxjaja na ka prem ham amgrà hapêxta kamã ra mẽ kaxyw ho apikuprõnhja krax. Mẽ amã mẽ ho mex prãm xàj ham ho hkrax tã no ãm kormã hatur xàm mênh nẽ mẽ hwỳr mênh kêt nẽ.

¹¹ Kwa mẽ tokyx ja ho ajapêx nà. Na ka prem ate ho anhỹr krax ã akĩnh pê kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh o apa. Tã kêr ka mẽ arĩ akĩnh rãhã ho apikuprõnh par jatur xàm amẽ. No mẽ ri atỳx tanhmã ajamaxpêr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpêr o:

—Nà kormã. Kot paj nhỹrmã ixkàxpore rax nẽ rĩ kormã mẽ hwỳr hkwỳ mẽ.

Anhỹr o mẽ ri ajamaxpêr hkêt nẽ. Mẽ ate tanhmã akàxpore hkre kamã kute hã omunh xà hkôt mẽ kãm hkwỳ pix gõ.

¹² Kêr ka mẽ axàmnhĩx akĩnh kãm mẽ kãm ho akuprõ. Ate amnhĩ kàxpore pumunh xà hkôt. Ka mẽ akàxpore rax nẽ mẽ kãm ho rax nẽ agõ. Rỳ mẽ akàxpore grire nẽ mẽ kãm ho grire nẽ agõ. Ja na kêt mex.

¹³ No mẽ ate mẽ kãm òr par nhũm mẽ arom mẽ hikàxpore rax nẽ ri paja mex kêt.

¹⁴ Nom ra mẽ akàxpore rũnh jakamã kwa mẽ amnhĩ kutã mẽ kãm hkwỳ ho hkryre nẽ ho akuprõ kê mẽ apyrà nẽ hikàxpore nẽ ri pa. Kêr ka

mē nhỹrmã tanhmã amnhĩ to nē axà nē nhũm akàxpore apê hapêx nhũm mē ajarēnh ma nē amnhĩ kuxwar mē ato ajuta nē mē amã hkwỳ ho akuprō nē mē awỳr kumē. Ka mē akàxpore ho axpēn pyrà nē ri apa.

¹⁵ Annepēm Tĩrtũm kot kaxkwa rũm Ijaewjê hwỳr mēō rēnh nhũm mē kot apkati mē amnhĩm hkawrà nē ho apkur o pata ã na pre Tĩrtũm kapēr ã kagà htũmja ã mē harēnh anē nē mē harēnh kot: Na pre mē hkra xohtō xwỳnhjaja mē apkur xà hkawrà rũnh nē. Nē gōj kãm unhwỳ nē kuku nē piitã ho õhy htu. Nhũm mē hkra grēre xwỳnhjaja haxwỳja hkwỳ kawrà no ãm ho hkryre nē hkawrà. Nē gōj kãm unhwỳ nē kuku nē haxwỳja ho õhy htu hpa. Na pre htem apkati mē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anē.

Ja pyrà nē kêr ka mē akàxpore ho axpēn pyràk o ri ho apa.

Xitre mē hkràmnhwỳjê jarēnh

¹⁶ Nē Xitre na pre ixpyrà nē kãm mē ato ajuta hprãm nē. Na pre inhmã mē atã amnhĩ jarē pa pre kuma nhũm ja inhmã mex nē pa ixkĩnh nē. Nē ijamaxpēr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm tanhmã Xitre hkrã hto nhũm ã hamaxpēr mex anē. Anē.

¹⁷ Tã pa ma akupỹm mē awỳr mōr ã hkukja nhũm inhma nē hkĩnh nē mē awỳr nojarēt kurê kumrēx. Nom kormã ixte kãm mē ajarēnh kêt ri nhũm tãm amnhĩ kukamã hamaxpēr nē mē awỳr hkrã.

¹⁸ Tã na ra nojarēt kaxyw. Kot paj ma hkôt Kris kôt mē pahtōjê hō mē kê ma hkôt mō. Kôt ixte

mẽn̄h xwỳnh̄ta na hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽn̄h mex nẽ nhũm htem amnhĩm mex ã harẽ.

¹⁹ Na pre jar Jejus kwỳjaja kot ma ixkõt Jerujarẽ hwỳr kàxpore hkwȳ ho mõi kaxyw nhũm prem amnhĩm mẽ kurê. Tã koja Xitre mẽ wa mẽ awỳr mõi põi ka mẽ kãm kàxporeta gõi nhũm man akupỹn o mõi pa wa rĩ kormã ma Jerujarẽ hwỳr mẽ kãm o mõi. Mẽ kot hamỳnh nẽ mẽ pamã mẽ hkĩnh ã kot amnhĩ tã mẽ pahpumunh kaxyw. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽn̄h kaxyw.

²⁰⁻²¹ Nom kàxpore rax nhũm ixte mẽ hwỳr o inhmõi nhũm mẽ kot hã ixkamnhĩx pymaj kot paj ma amnhĩ kõt Kris kõt mẽ pahtõta o mõi. Ixte Xitre hkõt mẽ awỳr mẽn̄h xwỳnh̄ta pa ma amnhĩ kõt o mõi. Nom ixàhkĩnh o ixpare hã. Tĩrtũm kot ja kõt ixpumunh mex tã kot paj ma amnhĩ kõt o mõi.

²² Nẽ ot pa ma Xitreta wa hkõt axte mẽ awỳr ja mẽ. Kêr kê mẽ axkrunẽpxi nẽ ma ixkukamã mẽ awỳr mõi. Ixte wa hkõt mẽn̄h xwỳnh̄ta ixte kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Na hte kãm mẽ piitã mẽ ho ajuta ho pa hprãm nẽ. Tã mẽ ajarẽn̄h ma nẽ inhmã mẽ ajarẽn̄h o:

—Nà koja mẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnh̄jê mã kàxpore nhõi rax nẽ kãm ga. Mẽ kot amnhĩ to mex kẽnã. Anẽ.

Jakamã ra mẽ awỳr hkrà. Tã koja ma Xitre wa hkõt mõi nẽ mẽ ato ajuta ka mẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh pa.

²³ Nẽ koja mẽhõ tanhmã Xitre hã mẽ akukjêr to ka mẽ kêp ixkrãmnhwỳ mex ã harẽ. Nẽ kot inhĩhkõ hã mẽ ho ajuta mex o pa hã harẽ. Na pre ra jar Kris kwỳjaja mẽ akaxyw kuta nẽ ma mẽ awỳr kumẽ. Jakamã koja ma mẽ awỳr mõi nhũm Kris kõt mẽ

pahtôjê hõ wa pijakrutja wa ma hkôt mõ. Na hte wa haxwỳja Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

²⁴ Koja mẽ awỳr pøj ka mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hkĩnh nẽ. Kê krĩ piitã hkôt Kris kôt mẽ pahkwỳjê piitã mẽ hã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Pěr ãm hãmri na pre Pawreja mẽ pamã Korìt kãm mẽ pahkwỳjê jarẽ. Na xep pre Xitre mẽ hkwyta ma mẽ hwỳr mõ nhũm mẽ ho mex rax nẽ. Ra Pawre kot mẽ pamã mẽ harẽnh xà hkôt. Anẽ.

9

Mẽ kot kàxpore ho pikuprõnh ã mẽ harẽnh

¹⁻² Kwa ixkràmnhwỳjaja. Kot paj Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê kaxyw mẽ atã ixihỳx kêt nẽ. Ra mẽ amã mẽ ho ajuta hprãm jakamã na pa pre Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã mẽ ajarẽnh o:

—Pika pê Gres kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na prem ham amgrà hapêxta kamã Jerujarẽ kamã mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma nẽ kãm mẽ ho ajuta hprãm. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ kãm tanhmã mẽ ho ajuta hto hprãm.

³⁻⁴ Tã ot pa mẽ awỳr Xitre mẽ hõta wa mẽ ho ixpimràatã wa mẽ kumẽ. Mẽ kot kàxpore hã mẽ akukjêr kaxyw. Kêr pa mytwrỳ hõ hã ma Masetõn nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ mẽ awỳr mõ nẽ ra ixte mẽ kãm kàxpore hkwy ho mẽ apikuprõnh ã mẽ ajarẽnh kôt mẽ ate ho apikuprõnh rax ã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nom kot pa mõ nẽ tee ri hapêr nẽ te ixte Masetõn nhõ xwỳnhjê mã mẽ ato ixêx pyrà nẽ ixpijaàm nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ kamã apijaàm nẽ.

⁵ Ā mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj na pa ã mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ Xitre mã òr nẽ ma amnhĩ kukamã mẽ awỳr mẽnh anẽ. Nẽ hkôt wa mõi mã xwỳnhta mẽ ho ixpimràatãã amnhĩ kukamã wa mẽ kumẽ. Tã kê mẽ awỳr pøj nẽ mẽ amã kagàja gõ ka mẽ kamã harẽ nẽ ama nẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh jatur xàm amẽ. Kêr pa mẽ hapu hã mẽ awỳr mõi ka mẽ ra mẽ ixkutêp ho apikuprõnh pa nẽ mẽ kãm agõ nẽ ajamakêtkati nẽ apa. No pa ixte mẽ amã mẽ ate ho apikuprõnh kaxyw mẽ atã ixihỳx kêt.

⁶ Na htem piitã ã hamaxpêr anhỹr o pa nẽ hamaxpêr o:

—Kot ka apur rax nẽ kamã anhõ rax nẽ. Nom kot ka apur grire nẽ kamã anhõ grire.

Anhỹr o hamaxpêr jakamã kêr ka mẽ apiitã ajamakêtkati nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mã kàxpore nhõr mex nẽ. Kêr ka mẽ ho apikuprõnh pa nhũm rax nẽ. Te mẽhõ ihpur rax nẽ kamã õ raxta pyræk. Kê Tĩrtũm ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ato mex nẽ.

⁷ Nom kêr ka mẽ anhõxỳ kamã mẽ kãm òr kêt nẽ. Mẽ pahte pahkĩnh kãm panhõxỳ hkêt kãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

⁸⁻⁹ Koja mẽ hã mẽ apumu hãmri nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnh rãhã ho pa. Mẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja na htem àmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o pa. Te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Na hte àmnhĩx ri mẽ pamã mẽmoj nhõr o pa. Mẽ pahwỳr na rẽ nhũm wrỳ. Nhũm mẽ pamã mẽ paxàpkur xà nhõr o pa. Nẽ tanhmã mẽ pahto pu mẽ paxà hkêt nẽ pajamakêtkati nẽ

paxàpênh o papa. Nê pamex nê ri papa. Panhõ rûnh nê ri papa. Jakamã kwa pu mẽ uràk nê paxàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o papa.

¹⁰ E pa ixprĩ hã mẽ amã ja jarê ka mẽ inhma. Nà na hte ã Tĩrtũm mẽ pamã mẽ paxàpkur xà nhõr o pa anê. Kot kaj apur kãm ahkre nhũm tanhmã amã mẽmo hyta nhĩpêx to nhũm amã hapôx mex nê amã ô rûnh nê ka anhõ rax nê. Nê hkwy ho axàpkur o apa nê axte hkwy hkre. Tã kêr ka mẽ ã Tĩrtũm kot mẽ ato mex anhỹr ã amnhĩ pumu hãmri nê uràk nê axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã axàmnhõr pê mẽ ho mex o ri apa. Nhũm Tĩrtũm mẽ hã mẽ apumu nê mẽ amã mẽmoj nhõr rãhã nê. Ka mẽ amnhĩ pyrà nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwy nhõr o apa.

¹¹ Koja Tĩrtũm mẽ ato mex rax nê ka mẽ anhõ mẽmoj rax nê. Ja o amnhĩ xwar mẽ kêp amrakati xwỳnhjê kaxyw kàxpore hkwy jaxwỳ. Kêr pa mẽ amã hkwy jamy nê ma Tĩrtũm kôt mẽ pahkwỳjê mã o mō nê mẽ kãm kugõ kê mẽ omu nê hkĩnh nê. Nê mẽ atã Tĩrtũm mã mex o mex ã harê.

¹² Hãmri nê mẽ akukwak ri mex nê ri pa. Nê axpên mã Tĩrtũm mex o mex ã harênh o ri pa.

¹³ Koja mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nê hkĩnh nê. Hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ tã tanhmã mẽ ajarênh to nê kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na pre Korît kãm akôt mẽ ixkwỳjaja amnhĩ jarê. Na htem akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Jao mẽ ixpê ôxy hkêt nê mẽ inhmã kàxpore hkwy nhõr rax nê. àmnhĩx ri hamakêtkati nê mẽ inhmã hkwy nhõr rax nê. No ãm mẽ papxipix na htem ã mẽ inhĩpêx anhỹr kêt

ně. Na htem mẽ kêp amrakati xwỳnh piitã ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Ấm hãmri na ka pre tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ anhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

¹⁴ Hãmri nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Ấm hãmri na hte Korît nhõ xwỳnhjaja amnhĩ pyrã nẽ mẽmoj to mẽ ixkutã nojarêt o pa. Jakamã aa mẽ ixte amnhĩ tã mẽ inhno ho mẽ omunh kêt tã mẽ inhmã mẽ hkĩnh nẽ. Kwa kër ka mẽ ixtã mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho apa Tĩrtũm.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ.

¹⁵ Tĩrtũmja mex o mex. Nom na hte mẽ pahto mex pê mẽ pamã kàxpore nhõr kêt nẽ. Kra Jesusja na pre mẽ pamã kugõ. Kãm mẽ pajapê ho mẽ pahwỳr kumê nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Ja na mex o kot mẽ pamã kàxpore nhõr jakrenh. Mẽhõ koja uràk nẽ ã mẽ panê htyk anẽ? Nà amrakati ho amrakati. Ấm Jesus pix na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

10

Pawre kêp Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kapêr xwỳnh ã harẽnh

Epes 6.10-20; Wam Tesarõn 5.8

¹ E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà ixpê Pawre kot paj mẽ akwỳ kot tanhmã ixto kapêr to xwỳnhjê mã amnhĩ jarê ka mẽ apiitã inhma. Nà na hte Kris mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Na hte mẽ pahto mex japjê nẽ. Tã inhmã uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anhỹr prãm nẽ. No na hte mẽ akwỳjaja axpẽn mã tanhmã ixto kapêr punuj to nẽ ri axpẽn mã:

—Pawre na hte nhÿri krî kamã pa nẽ mẽ pamã kagà nhîpêx nẽ mẽ pahwÿr kurẽ nẽ kamã mẽmoj tã mẽ pamã kapêr kãm hihtÿx nẽ hã mẽ pamã akir. Tã amnẽ mẽ pahwÿr mō hãmri nẽ te kãm mẽ pahpyma pyrãk o mẽ pamã kapêr o pa.

Anhÿr o ijarẽ.

² Nom inhmã mẽ awÿr inhmōr nẽ mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr prãm kêt tã kot paj nhÿrmã mẽ awÿr mō ka mẽ tanhmã amnhî tomnuj to ho apa japêr. Pa ja hã mẽ apumu nẽ hã mẽ amã akir kãm ga.

³ Na pa htem jar pika ja kamã Tirtũm kwÿ hkêt xwÿnhjê kaêx ã ri ixpa nom mẽ uràk nẽ amnhî krã hkôt tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ uràk nẽ amnhî krã hkôt tanhmã ijamaxpêr to ho ixpa hkêt nẽ. Na pa htem Tirtũm Karō nhÿ hã àhpumunh xà ho amnhî nhîpêx o ri ixpa.

⁴ Nẽ Tirtũm xàhpumunh tÿx xà ho mẽ kãm kapêr jarênh o ri ixpa. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhî nhîpêx kaxyw. Nẽ àhpumunh tÿx o na pa htem mẽ kot Tirtũm kôt amnhî xunhwÿr pymaj mẽ kêp àmnàr xwÿnhjaja tanhmã mẽ nê mẽ ho.

⁵ Na htem htÿx ri tanhmã Tirtũm nê hkwÿjê mã kapêr to ho pa. Amnhî kaxyw hkôt mẽ hamaxpêr kêt kaxyw tanhmã nê mẽ kãm kapêr to. Na pa htem ja hã mẽ omu nẽ Tirtũm xàhpumunh tÿx xà ho tanhmã mẽ kãm ixkapêr to nhũm mẽ tee ri inhma nẽ axte mẽ kêp àmnàr kêt nẽ. Pa mẽ kãm Tirtũm kapêr jarê nhũm mẽ ohtô nẽ kuma nẽ Kris kôt amnhî xunhwÿ nẽ hkôt amnhî nhîpêx o pa.

⁶ Tã mẽ kajaja kot kaj mẽ Tirtũm kôt amnhî nhîpêx mex tã mẽ atō ra kapêr nhîrōp xa nẽ tanhmã amnhî tomnuj to. Pa ja hã apumu rÿ hã

ajarēnh ma nē hã amã akir.

⁷ Mē ate Tirtūm kot mē awỳr inhmēnh kêt ã axpēn mã ijarēnh tã kot kaj mē atō ãm hãmri apē Kris kwỳ hã amnhĩ pumu nē ra mããnēn pa ixpē hkwỳ hã ixpumunh kurê kumrēx. Mē apyrà nē ixpē hkwỳ kēnã.

⁸ Na pa pre ma mē awỳr mō nē tanhmã mē amã amnhĩ jarēnh to nē mē amã:

—Tirtūm na pre mē awỳr inhmē pa mō. Ixte ã hã mē amã kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Anē.

Tã pa hte arĩ ã amnhĩ jarēnh anhỹr o ri ixpa. ãm hãmri na pre Tirtūm mē awỳr inhmē pa hte ãm hãmri mē amã kapēr jarēnh o ri mē akôt ixpa. Na pa hte Tirtūm nhỹ hã mē amã ixkapēr nē kapēr o ixēx o amnhĩ to jarkrar kêt nē. Ixte tanhmã mē atomnuj to ho ri ixpa kaxyw na pre Tirtūm mē awỳr inhmēnh kêt. Mē amã ixkapēr mex nhũm mē ate inhmar nē Kris kapēr kôt amnhĩ nhĩpēx mex o apa kaxyw na pre mē awỳr inhmē.

⁹ E kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa hte mē amã ixpuma kaxyw mē awỳr kagà rēnh kêt nē. Mē ate kamã harēnh nē tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpēr o amnhĩ kamã amã ma kaxyw kêt.

¹⁰ Mē akamã mē kãm ixkĩnh kêt xwỳnhjaja na htem ijarēnh o:

—Pawre na hte awry hã pa nē mē pahwỳr kagà rēnh nē kamã te kēp pahi ho amnhĩ nhĩpēx pyrà nē mēmoj tã mē pamã kapēr kãm hihtỳx nē. Tã mē pahwỳr pōj hãmri nē kapēr kaxyw nom kapēr kãm hihtỳx o kapēr kêt nē. Jakamã mo kaxyw kot puj mē hwỳr mra nē kapēr ma?

Anhỹr o ijarē.

11 Nom ã ixte anhÿr kêt. Kwa mẽ inhma. Kot paj nhÿrmã ma mẽ awÿr mō hãmri nẽ te kagà ja kamã mẽ amã ixkapêr pyràk o mẽ amã ixkapêr nẽ ixkapêr xihtÿx o mẽ amã ixkapêr kãm ga.

12 Na hte mẽ akwÿjaja kot amnhÿ to mex o mẽ ajakrenh ã amnhÿ to jarkrar o ri pa. No ãm amnhÿ krã hkôt pix mã na htem ã ri amnhÿ jarênh anê. Na hte Tÿrtÿm ã mẽ harênh anhÿr kêt nẽ.

13 Tã inhmã mẽ uràk nẽ ã amnhÿ jarênh anhÿr prãm kêt. ãm ixte Tÿrtÿm kot tanhmã inhmã karō hto xà hkôt amnhÿ nhÿpêx o ixpaja na inhmã hprãm. Tã mẽ kajaja mẽ awÿr na pre inhmẽ.

14 Ra kot mẽ awÿr inhmênh jakamã ixkumrêx na pa pre mẽ awÿr mō nẽ mẽ akôt ri mẽ amã tanhmã Kris jarênh to ho ri ixpa. Tÿrtÿm kãm nhÿhÿm ixpa hprãm xà pix wÿr na inhmã ixpa hprãm.

15 No kêt mẽ kot amnhÿ krã hkôt htÿx ri Tÿrtÿm kapêr jahkre o mẽ pa xwÿnhjaja na htem nhÿri krÿ kamã mẽ kot Kris kôt amnhÿ xunhwÿr ã mẽ harênh ma nẽ mẽ hã amnhÿ to jarkrar o ri pa. Te tãm kot mẽ hwÿr mōr nẽ mẽ kãm ujarênh nhÿm mẽ kot mẽ mar xà hkôt Kris kôt amnhÿ xunhwÿr pyràk. Nẽ mẽ hã amnhÿ to jarkrar o:

—E na pa pre ma mẽ hwÿr mō nẽ mẽ kãm Tÿrtÿm kapêr jarê nhÿm mẽ inhma nẽ hkôt amnhÿ xunhwÿr kurê kumrêx. Ixkukwak ri na prem ã amnhÿ nhÿpêx anê. Anê.

Nom ã amnhÿ nhÿpêx anhÿrja ã amnhÿ to hêx. No pa na pa hte ho mẽ uràk kêt nẽ. Kojã Tÿrtÿm ma nhÿri krÿ hwÿr ixkwÿjê hō mẽ nhÿm ma hwÿr mō nẽ mẽ kãm Kris kapêr jarê. Hãmri nhÿm mẽ kuma nẽ Kris kôt amnhÿ xunhwÿ. Pa mẽ harênh ma nẽ

mê ÿ hã ixkĩnh nẽ nom pa ixkukwak ri mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ixte mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm ixujarẽnhre hã kot pa hkêt mẽ hã amnhĩ to jarkrar. Âm Tĩrtũm kãm nhỹhỹm ixpa hprãm xà pix wỳr na pa hte ixpa nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽ. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã Kris kôt amnhĩ nhĩpẽx mex o ri apa pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ are nẽ hpãnhã ma krĩ hõ hwỳr Kris kot mẽ hwỳr inhmẽnh xà hõ hwỳr mõ. Ka mẽ ja hã ixto Tĩrtũm wỳr o apa.

¹⁶ Kot paj mẽ anhõ krĩ kamã mẽ piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh pa hãmri nẽ hpãnhã ma krĩ hkwy hkôt ijapõx o ri ixpa nẽ kamã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Kormã aa mẽ kot mar kêt kumrẽx xwỳnhjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pa hte ã mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm ixujarẽnh anẽ. Jakamã nhũm mẽ ja hã ixpumu nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê pix wỳr ixpa hã ijarẽnh kêt nẽ.

¹⁷ Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj tã mẽ kot amnhĩ to jarkrar ã harẽnh kot:

Kêr ka mẽ kamjaja amnhĩ mex ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Âm Tĩrtũm pix mã mãn mex o mex ã harẽnh o ri ho jarkrar o ri apa. Anẽ.

¹⁸ Kot pu mẽ Tĩrtũm noo mã amnhĩ to mex ã amnhĩ to jarkrar nẽ âm amnhĩ to jarkrar kaprỳ. Nom koja Tĩrtũm tãm ja hã mẽ pahto jarkrar nẽ âm hãmri mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã pahto jarkrar.

11

Jejus kot mẽ hwỳr mẽ rẽnh ã amnhĩ to hẽx xwỳnhjê

jarênh

Matêwre 7.15; Rômãn 16.17; Karatas 1.6-9; Korosê 2.8; Sikün Pêtre 2.1

¹ E kot paj te mẽ hkrã pipãnh xwỳnh kot htỳx ri amnhĩ jarênh pyrãk o tanhmã mẽ amã amnhĩ to jarkrar to. Kwa mẽ inhma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ. No mẽ ixkapêr kumrêx mãn ma.

² Inhmã mẽ akĩnh. Te ho Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm mẽ akĩnhta pyrãk. Te mẽ apê mẽhõ kukrit kãm my hkĩnh nẽ kot ho mjên prãm xwỳnhta pyrãk. Kãm mẽmyjê piitã mẽ hkĩnh kêt ãm kãm pix kĩnh. Ja pyrã nẽ kêr ka mẽ amã Kris kĩnh o nhãm amã mẽ hkĩnh xwỳnhjê jakre. Te ho mẽhõ ni kot kãm myta pix kĩnh nẽ kãm ho mjên prãm xwỳnhta pyrãk. Ja na pa inhmã hprãm.

³ Ra mẽ amã Kris kĩnh tỳx o apa nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri Tĩrtũm kapêr jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ ajarênh ma nẽ axpên mã mẽ ajarênh o:

—Kwa nà ja mex kêt. Koja mẽ Pawre kapêr ma nẽ ãm kuma nhũm ja mex nẽ. No mẽ pahkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja na mẽ pamã mex. Ja na kêt mẽ pamã mex o mex. Anẽ.

Hãmri nẽ ra kot Kris nê tanhmã mẽ amã hêx to kaxyw. Te amnepê mã kagã kot mẽ panã kot wa pê Ewa mã hêx nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxta pyrãk.

⁴ Na pa pre ra mẽ awỳr mỗ nẽ mẽ amã tanhmã Jejus jarênh to. Nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm Karõ jarênh to. Nẽ tanhmã wa kot mẽ pahto hkra hto hã mẽ amã wa harẽ ka prem inhma nẽ mar tỳx nẽ. Tã nhũm ra mẽ kot htỳx ri Tĩrtũm kapêr jahkre

xwỳnhjaja ixpānhã mẽ awỳr mō nē Jejus kapēr kwỳm ri tanhmã mẽ amã ujarēnh to nē mẽ amã harēnh o hêx rāhã ho pa. Nē Tĩrtũm Karōja nhũm mẽ amã tanhmã ho hêx to. Nē ixte mẽ amã Tĩrtũm kapēr jarēnh kwỳm ri ixpānhã tanhmã mẽ amã harēnh to ho pa. Na ka prem mẽ ama nē ãm hāmri harēnh ã hkamnhĩx. Kwa kêr ka mẽ ri mẽ ujarēnh piitã mar nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Mẽ kot Jejus jarēnh tã no ãm katàt kôt harēnh kêt nē. ãm ri ho hêx o pa. Ka htem ama nē ãm hāmri harēnh ã hkamnhĩx nē mẽ amã mẽ mar prãm nē. Mẽ kot mẽ amã harēnh o hêx o pa htã ka mẽ ama nē ra mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nē.

⁵ Kris kot mẽ awỳr mẽ rēnh ã mẽ kot amnhĩ jarēnh tã amnhĩ to hêx. Ka prem ama nē ãm hāmri mẽ kot mẽ amã harēnh ã mẽ hkamnhĩx. Nom na pre Krisja mẽ awỳr mẽ rēnh kêt nē. Kêt pa na pre mẽ awỳr inhmẽ.

⁶ Mẽ hkĩnhã ixkapēr krór pyràk tã no ãm ixte Tĩrtũm kapēr mar tỳx. Nē kot amnhĩ nhĩpêxja na ixte omunh par. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

⁷ Na pa pre mẽ akôt ri mẽ amã Jejus jarēnh o ri ixpa no ãm hpānhã mẽmoj tã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nē. Xà amarĩ ixte mẽ amã harēnh nē hpānhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêtja mẽ apê omnuj?

⁸⁻⁹ Kormã ixte mẽ amã Tĩrtũm kapēr jarēnh o ri ixpata ã na pa pre hte tōhã kàxpore ho presija no ãm aa hã mẽ awỳr kêt nē. Jar Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na prem ixwỳr hkwy rēnh o pa pa ho ixàpkur xà japrôr o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ kumã ixte Tĩrtũm kapēr jarēnh o ri ixpa hkêt tã pa hte mẽ kukwak ri mẽ akôt ho ixàpkur o ri ixpa. Tã kot paj

arĩ ã mẽ akôt ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽmoj
tã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ.

¹⁰ Ja inhmã mex. Jakamã kot paj amarĩ mẽ anhõ
pika pê Gres kãm ã mẽ amã Tĩrtũm kapêr jarênh o
ixpa anẽ nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. ãm hãmri na
pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anẽ. Kris pyrã nẽ ixêx
kêt kênã.

¹¹ Xa we inhmã mẽ akĩnh kêt kôt na pa hte ã mẽ
amã Tĩrtũm kapêr jarênh pãnhã mẽ awỳr kêt anẽ?
Nà inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa hte kapêr jarênh
pãnhã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. Inhmã mẽ akĩnh
tỳx kênã. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex.

¹² No mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri Tĩrtũm kapêr
jahkre xwỳnhjaja na htem mẽ ajahkre hpãnhã
kàxpore hã mẽ awỳr pix o pa. Nẽ mẽ amã tanhmã
amnhĩ to hêx to nẽ mẽ amã:

—Nà mẽ ixte Pawre kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Mẽ
ixte amnhĩ nhĩpêxja kot axpên pyrãk.

Anhỳr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Nom ixte ho mẽ
uràk kêt kumrêx. Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kot axpên
pyrãk ronhỳx pa mẽ uràk nẽ kàxpore hã mẽ awỳr
o ri ixpa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt. Kot
paj aa ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ixpa hkêt nẽ.

¹³ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr xwỳnhjaja na pre
Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rênh kêt nẽ. Mẽ kot Kris nhỹ
hã mẽ ahkre xwỳnh ã amnhĩ jarênh tã ãm amnhĩ
to hêx.

¹⁴ Mẽ õ pahi Satanastija te mẽmoj mex jarênh
pyrãk tã no ãm na hte mẽ pano kupyrr pê mẽ pamã
tanhmã hêx to ho mẽ pahkôt pa. Te kot mẽmoj mex
ã ãm hãmri kot harênh pyrãk tã no ãm ho hêx.

¹⁵ Tã hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na
htem uràk nẽ te tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê

pyrà nẽ mẽ pahwỳr mra nẽ tanhmã mẽ pamã hêx to. Satanasti pyrà nẽ mẽ pano kupyw kaxyw tanhmã mẽ pamã hêx to. Nom koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahtã mẽ homnuj tỳx kumrêx nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu.

Tanhmã mẽ kot Kris ã Pawre nhỹpêx to ã mẽ harênh

Atre 9.23-25

¹⁶ E kot paj axte te ixtỳx ri amnhĩ to jarkrar pyràk o mẽ amã tanhmã amnhĩ jarênh to ka mẽ inhma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ.

¹⁷ Pahihti Kris nhỹ hã kot paj mẽ amã amnhĩ jarênh kêt ãm amnhĩ krã hkôt kot paj mẽ amã amnhĩ jarê.

¹⁸ Na htem ohtô nẽ mẽ ate mẽ hã apijaàm kaxyw tanhmã mẽ amã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Tã kot paj mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã amnhĩ to jarkrar ka mẽ inhma.

¹⁹ Mẽ ate amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarênh tã ka htem htỳx ri mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjê kapêr ma nẽ mẽ hkôt ajamaxpêr nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhỹpêx kurê kumrêx.

²⁰ Mẽ kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ pakurom mẽ kot amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ jarênh jakamã na htem mẽmoj tã mẽ amã karõ ho pa.

Nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt nhỹhỹm mẽ arẽ nẽ nhỹhỹm mẽ arẽ.

Nẽ mẽ apa pix kukwak ri apkur o pa.

Nẽ mẽmoj tã mẽ ajakwap mẽ atak o pa.

Ã mē kot mē anhîpêx anhÿr tã ka te mē ate atûm kêt pyrà nē atÿx ri mē kapêr ma nē mē hkôt amnhî nhîpêx o ri apa.

²¹ Tã ixte mē uràk nē ã mē anhîpêx anhÿr kêt tã kot paj mē uràk nē mē amã tanhmã amnhî to jarkrar to ka mē inhmar japêr. Te ixtÿx ri amnhî jarênh pyràk o kot paj mē amã amnhî jarê nom ãm hãmri mē amã amnhî jarê.

²² Mē kot Jejus nhÿ hã mē ahkre hã amnhî to mē hêx xwÿnhjaja na htem mē amã tanhmã amnhî to jarkrar to nē mē amã:

—E mē inhma. Mē ixpê Ijaew na pa mē. Mē arom mē ixpê finat Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ jakamã kwa mē ixkapêr ma nē mē ixkôt amnhî nhîpêx. Anê.

Nom ijaxwÿja ixpê Ijaew tã pa hte mē uràk nē ja hã amnhî to jarkrar hkêt nê.

²³ Nê mē kot Kris kapêr jarênh mex o pa hã amnhî jarênh tã pa na pa hte harênh mex o mē hakre. Te ixkrã pipãnh pyràk o ã mē amã amnhî jarênh anhÿr tãã.

E pa mē amã tanhmã amnhî jarênh to ka mē inhma. Nà na pre Kris ã mē kãm ixkurê xwÿnhjaja mē kot amnhî to jarkrar xwÿnhjê hkînhã Kris ã ixpynênh nê ijagjênh xohtô nê. Nê mē hkînhã tōhã ixtak rûnh kumrêx. Pa mē hkînhã xatã mē kot tanhmã ixto hã kritpêm ronhÿx pa pre ty.

²⁴ Na pre Ijaew krãhtûmjaja Kris ã ixkatut kãm ixtak rûnh nê. Nê ixtak xàja pî hã mry kà janhôr o ixtak. Nê ixtak kaxyw nê ixtak xà jatur xà kamã kàx xwa gixre janhô nê ho ixtak rûnh o ixkatut kà rê. Ixtak o 39 hãmri nê rî kormã mē kot ixpîr pymaj

inhmã ure. Na pre htem nhÿri ixpynê nê ã inhÿpêx anê. Na prem ã inhÿpêx anhÿr o 5 wês.

25 Nê na prem ra mẽ kot ixpÿr kaxyw nê kën rÿnh kwÿ jamÿ nê ho ixtak o kuhê. Nê Rôm nhõ xwÿnhjaja haxwÿja pÿ ho ixtak rax kumrêx. ã inhÿpêx anhÿr o axkrunêpxi.

Nê na pa pre hte gô xujanãr kãm nhÿhÿm Jejus jarênh o ri ixpa kaxyw pàr kãm mẽ hwÿr ixpa nhÿm pàrja tanhmã amnhÿ to nê agjê. Kritpê m nhÿx pre hte gôja xpÿ. Pa pre ã amnhÿ nhÿpêx anhÿr o axkrut. Tã arÿgro hõ hã kê axte pàr õ mã axà nê ma axte krÿ hõ hwÿr mõ. Nhÿm kê pàrta axte mẽ ixpê axà nhÿm gôja nhÿx kê axte xpÿ. Pa pàr jakà hã kumÿ nê hã ijê t o amÿkry. Nê ho apkati. Tã nhÿm nhÿhÿnh pàr ôja mõ nhÿm kamã mẽ môr xwÿnhjaja ixpumu nê ixwÿr pàr o mõ nê amnhÿ wÿr ixto api nê ma amnhÿ kôt ixto mõ.

26 Na pa pre amnhÿ xà htÿx kamã ijamak o ri ã mẽ kãm Kris kapêr jarênh o ri ixpa anê. Kironhÿx pre gô tàmja xpÿ. Nhÿm mẽ àhkÿnh nhi xwÿnhjaja kironhÿx prem mãânên xpÿ. Nê Ijaew nê Ijaew kêt xwÿnhjaja tõhã tanhmã ixtomnuj to ho pa. Pa pre krÿ hkwy hwÿr ixpa rÿ kapôt ã ixpa nhÿm mẽ ixtã amÿnê. Pa pre gô xujanãr kãm pàr kãm ri ixpa nê nhÿx kamã ty. Nhÿm mẽ kêp Kris kwÿ hã amnhÿ to hêx xwÿnhjaja haxwÿja tanhmã ixtomnuj to pa mẽ ÿ hã amnhÿ xà htÿx kamã ijamak o ri ixpa. ã na prem Kris ã inhÿpêx anhÿr o pa.

27 Nê na pa Jejus kapêr jarênh o ri ixpa kurê ixkêngrà nê ri ixpa. Nê tõhã inhôt kêt ã ixtã apkati. Nê tõhã inhmã prãm nê inhmã kôr nê ri ixpa. Nê tõhã ixê mex kêt nê inhmã kry nê ri ixpa.

28 Na pa hte Kris kapêr jarênh o ri ixpa pê ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nom ja pix kêt. Na pa hte krĩ piitã hkôt Kris kwỳjê hkukamã tee ri ijamaxpêr nê ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mãn mẽ arĩ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex japêr rỳ ko. Mãn mẽ ra kapêr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ ra hkaga.

Anhỹr o ijamaxpêr o ixpa.

29 Nê na hte mêhõ Tĩrtũm kapêr nhĩrôp xa nê tanhmã amnhĩ tomnuj to pa tee ri omu nê ixkaprĩ htỳx kumrêx. Kojã mêhõ tanhmã Tĩrtũm nê mêhõ mã kapêr to nhũm kuma nê Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt pa tee ri ja hã omu nê nê kêp àmnàr xwỳnhta kamã inhgryk tỳx kumrêx.

30 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Te ixte amnhĩ to ijarkrar pyràk no ãm mẽ ate ixirerek xwỳnh ã ixpumunh pix kaxyw.

31 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Ixêx kêt. Pahihti Jejus nhĩpêêxã Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. Tĩrtũmja mex o mex. Kojã mex o mex tũm nê pa rãhã ho pa. Tãm kot ixirerek ã ixpumunh mex.

32 Kormã krĩ pê Tamas kãm ixpare ri na pre mẽ õ pahi Arêtja mẽ kãm ixtã amỳnê nhũm pôristijaja krĩ hpu hã kahê xà nhõ hakwakre piitã kãm hipók pa nê ixkãm hamak o kuhê. Pa tee inhmã nhỹhỹnh ixkator nê ma mẽ umaj ixprôt nê ixtêm prãm nê ixirerek xwỳnh ã amnhĩ pumunh kurê kumrêx.

33 Tã nhũm Kris kôt mẽ pahkwỳjaja hamaxpêr nê kawà rax mỳ nê o tẽ nê inhmã ãm pa hwỳr axà nê kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ pàr nhõr o kahê nhĩrô pê ixto wrỳ pa ixkato nê mẽ kêp amũxu nê amnhĩm

ixprî nê ma tẽ nê mẽ kêp akunok. ã na pre Tĩrtũm ixirerek xwỳnh ã inhmã ixto amnhĩrĩt anẽ.

12

Tĩrtũm kot Pawre mã mẽmoj to amnhĩrĩt ã harẽnh

¹ E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà inhmã amnhĩ to jarkrar hprãm kêt tã kot paj tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ hã ixtã apijaàm japêr. Na hte Tĩrtũm tũhã inhõt kãm ixkarõ mã tanhmã kapêr to.

²⁻³ Amnepê mã amgrà hõ hã na pre tanhmã ixkrã hto nẽ õ krĩ hwỳr amnhĩ wỳr ixto api. Na pre ra hã amgrà pê 14 ãn. Apu inhĩ rãhã ixto api rỳ apu ãm ixkarõ pix o api rỳ ko. Ixte ja hã amnhĩ pumunh mex kêt. Tĩrtũm pix kot ja hã ixpumunh.

⁴ Na pre ixto api pa pøj nẽ õ krĩ kamã axtem tanhmã mẽ kapêr to hã mẽ kuma. Na prem mẽmoj mex kumrẽx jarẽ pa kuma nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ inhmã mar prãm nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpêr o:

—Hêxta waa nẽ. Mẽmoj jarẽnhja mex kumrẽx. Nà kot paj akupỹm wrỳ nẽ ixkwỳjê mã harẽ kê mẽ ixpyrà nẽ kuma. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr tã nhũm Tĩrtũm Karõ ja nê ixkurê nẽ inhmã:

—Nà kêr ka mẽ kãm ja jarẽnh kêt nẽ. ãm kapxipix kot kaj ama nẽ ri hã apa.

⁵ Anhỹr jakamã pa pre paxipix mẽ arom mẽmojja pumu nẽ kuma nom kot paj ri hã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kot paj ãm Jesus pix tanhmã harẽnh to ho ri ixpa. Jao ixrom mex o mex ã harẽ. Nẽ ixrom hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã harẽnh o ri ixpa.

⁶ Nê ixte Tîrtûm nhõ krî hwÿr ixàpirja ãm hãmri ixte hã amnhĩ jarënh tã kot paj ja hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nê. Mê ate ja hã inhmar kôt inhmex ã ijarënhja na inhmã hprãm kêt. Nom kot ka mê ixte tãm amnhĩ nhĩpêx ã ixpumu nê tãm ixkapêr ã inhma hãmri nê rĩ kormã inhmã inhmex ã ijarê. ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhÿrja na inhmã hprãm.

⁷ Na pre Tîrtûm inhõt kãm inhmã mẽmoj mex kwÿ jarënh rax nê. Hãmri nê hpãnhã inhmã:

—E na ka akwÿjê rom inhõ krî hwÿr api nê mẽ kurom mẽmoj mex pumunh rax nê. Tã ate ja hã amnhĩ pumunh nê ma mê kãm hã amnhĩ to jarkrar o ri apa pymaj kot paj Satanasti mã anê nhũm inhma nê tanhmã atomnuj to ho pa. Nom ijamaxpêr xà hkôt koja ã anhĩpêx anê.

Anhÿr jakamã nhũm tanhmã inhĩpêx to pa inhmex kêt nê ixpa. Te mrônhĩ rax nhÿhÿnh kot ixkamnhwÿr nhũm inhmã tee ri hkaxàr prãm kaprÿ nê ÿ hã ho inhgjêx rãhã nê ixpaja pyræk.

⁸ Tã pa tee ri ja hã amnhĩ pumu nê amnhĩ to Jejus wÿ nê kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa ra mẽmojta nhÿ hã ixpunuj nê ixirerek nê ixpa. Kwa inhnê ata pa akupÿm ixihtÿx nê ijamakêtkati nê ri ixpa nà?

Anhÿr o amnhĩ to hwÿr o axkrunêpxi.

⁹ Hãmri nhũm inhmã:

—Nà kot paj anê hyr kêt nê. Kot paj ãm akutã inhnojarêt rãhã ho ri akôt ixpa. Ka axirerek nê apa htã ixihtÿx xwÿnh ã ixpumunh kôt ixkamnàr rom tanhmã inhÿ hã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anê.

Ā inhmā kapēr anhÿr jakamā na pa ixpunuj nē ri inhīrot nē ixpa htā ixrom hihtÿx xwÿnhhta nhÿ hā ixkīnh nē ixpa. Nē kurom ixirerek xwÿnh pix ā amnhī to jarkrar o ri ixpa.

¹⁰ Jakamā kot paj Kris ā ixpunuj nē ri ixpa htā ixkīnh nē ijamakêtkati nē ri ixpa. Kwār mē māmri hā tanhmā ixto kapēr to nē tanhmā hā inhīpêx to pa amnhī xà htÿx kamā ijamak o ri ixpa. Nē ixpê amrakati nē inhīrot nē ri ixpa htā Kris nhÿ hā tanhmā kām amnhī nhīpêx mex to rāhā ho ri ixpa.

Pawre kot tee ri mē hkukamā hamaxpēr ā harēnh

¹¹ Tā mēmo kaxyw na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē? Nà mē ate ixtā apijaàm kêt jakamā na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē. Mē kēp Kris nhÿ hā mē ajahkre xwÿnh ā amnhī to hēx xwÿnhjaja na ka htem ixrom kot amnhī to rūnh xwÿnh ā mē harē nē mē hā apijaàm o ri apa. Nom ixte amnhī to grire xwÿnh tā mē kot amnhī to rūnh o ijakrenh kêt.

¹² Na pa pre mē akamā ri ixpa nē Tīrtūm nhÿ hā aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax o ri mē akôt ixpa. Nē ŷ hā akupÿm mē à xwÿnhjê ho mex. Nē mē nohkre xwÿnhjê no ho mex. Na pa pre hte ā mē amā mēmoj nhīpêx anhÿr o ri mē akôt ixpa. Amnhī xà htÿx kamā ijamak o ri ixpa htā Tīrtūm xihtÿx xà ho amnhī to htÿx nē ā mē amā mēmoj to anhÿr o ri mē akôt ixpa. Mē ate omunh nē Tīrtūm àhpumunh tÿx ā omunh kurê kumrêx kaxyw. Nē ixpê Kris nhÿ hā mē ajahkre hā ixpumunh kurê kumrêx kaxyw na pa pre ā mē amā amnhī nhīpêx anhÿr o ri mē akôt ixpa.

¹³ Xàn pa pre nhām krī hkwy kamā Kris kôt mē pahkwÿjê ho mex tā mē kajaja tanhmā mē ato mex

to hkêt nê? Nà na pa pre hte mẽ anhĩpêx o axpên pyræk. ãm mẽmoj pixire na pa pre mẽ uræk nê mẽ awÿr kêt nê. Nhãm krĩ hkwÿ kamã ixpata ã na pa pre mẽmoj to presija nhũm prem inhmã òr o pa. Tã pa pre mẽ mõi nê mẽ akôt ixpa nê mẽmoj to presija htã hã mẽ awÿr kêt nê. Kwa mẽ ã ixte amnhĩ jarênh anhÿrja ma nê ixkamã agryk kêt nê.

¹⁴ Tã ot pa ra akupÿm mẽ awÿr inhnojarêt kaxyw. Na pa pre ra mẽ awÿr inhmõr o axkrut. Tã ra axte mẽ awÿr inhnojarêt kaxyw. Kot paj mẽ awÿr mõi nê mẽ akôt ixpa nom te wam ixtêmta pyrà nê mẽmoj tã ri mẽ awÿr kêt nê. ãm mẽ amã ixkĩnh pix na inhmã hprãm. Mẽ apiitã te mẽ apê ixkra pyræk. Na hte mẽ hkrarejaja mẽ katorxà nê mẽ hipêêxà mã ujaprôr o pa hkêt nê. Mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà na hte hkrare mã kot mẽmoj to presija xà hkôt kãm haprôr o pa nom mẽmoj tã hwÿr kêt nê. Ja pyrà nê kot paj mẽ apê ixkra pyræk ã mẽmoj tã mẽ awÿr kêt nê.

¹⁵ Kot kaj mẽ mẽmoj to presija japêr nê inhmã harê pa ixãmnhĩx ixkĩnh kãm mẽ amã ixkàxpore piitã òr par pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Nê mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa rãhã ixtykja na inhmã hprãm. Inhmã mẽ akĩnh tÿx kumrêx tã mẽ kajaja mẽ amã ixkĩnhja mẽ atã hkwÿ jêt kêt kumrêx.

¹⁶ Ixte amnhĩ mã mẽmoj tã mẽ awÿr kêt tã na hte mẽ akwÿjaja ixêx rom ixte nhãm mẽ kêp am-rakati xwÿnhjê mã kàxpore hã mẽ awÿr o ixpa hã ixkamnhĩx.

¹⁷ Kwa tanhmã na pa pre ri mẽ ano kupyw to? Xà ja kaxyw na pa pre mẽ awÿr ixkràmnhwÿta wa kumê?

18 Na pa pre Xitre hã ixihyt̃x nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nẽ Kris kôt mẽ pahtõja pa Xitre hkôt kumẽ nhũm wa ma mẽ awỳr mỗ. Tã xà na pa pre Xitre tanhmã mẽ ano kupyrr to? Nà na pre ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã wa ixte amnhĩ nhĩpêx nẽ wa ijamaxpêrja kot axpẽn pyræk. Nà na pa hte uræk nẽ mẽ ano kupyrr o ri ixpa hkêt nẽ.

19 Mãn ka mẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh o:

—Nà Pawre mẽ hkwyjaja mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnh prãm jakamã na ã Pawre kagàja kamã mẽ pamã amnhĩ tã àprār anẽ.

Anhỹr o mẽ ijarẽnh japêr nom mẽ inhmã amnhĩ tã tanhmã ixàprār to hprãm kêt. ãm mẽ inhmã mẽ akĩnh nẽ mẽ ato mex prãm jakamã na pa htem tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Na pa Tĩrtũm noo mã Kris nhỹ hã ã mẽ amã mẽ amnhĩ jarẽnh anẽ.

20 Tã kot paj jatã ma mẽ awỳr mỗ ka mẽ akwyjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr.

Mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr o apa.

Rỳ mẽmoj tã axpẽn kãm agryk.

Rỳ axpẽn kãm agryk tokyx anhỹr o apa.

Rỳ axpẽn pẽ anhõxy.

Rỳ axpẽn to akapêr punuj o apa.

Rỳ mẽ ajakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o ri apa.

Rỳ amnhĩ to rũnh prãm xàj anhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ htỳx kumrêx ka mẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu.

21 Xà kot paj mẽ awỳr mỗ nẽ mẽ apumu ka mẽ akwyjaja arĩ mẽ aprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho

amnhīkati ho ri apa? Rỳ arī tanhmā ajamaxpēr punuj to ho apa? Rỳ atỳx ri apijaàm kêt o apa? Kot ka mẽ arī ã amnhī nhīpêx anē pa ja hã mẽ apumu nē ixkaprī xàj inhmỳr rax nē. Nē mẽ anhỳ hã Tĩrtũm noo mã ixpijaàm tỳx kumrêx.

13

Pawre kot tanhmā amnhī kukamã mẽ kãm karõ hto

¹ Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm tanhmā mẽ kot amnhī tomnuj to xwỳnhjê jarēnh kot:

Koja mẽhõ tanhmā amnhī tomnuj to nhũm mẽhõ pyxi nē ã amnhī nhīpêx anhỳr ã omu nē awỳr tē nē amã harē ka mẽ ama nē ãm ama nē hkôt ajamaxpēr kêt nē. No koja mẽmojaja axkrut rỳ axkrunēpxi nē hã omu nē awỳr mra nē axpēn kôt amã harē ka mẽ ama nē mẽ hkôt ajamaxpēr kurê kumrêx. Anē.

Tã ra mẽ awỳr inhmõr o axkrut tã kot paj akupỳm mẽ awỳr mō nē mẽ apumu.

² Hapu hã mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ akwỳ kot tanhmā amnhī tomnuj to hã mẽ omu nē hã mẽ kãm akir nē mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ amnhī tomnuj kaga nē tãm amnhī nhīpêx kêt kot paj nhỳrmã akupỳn mẽ awỳr mō nē ã mẽ ate amnhī nhīpêx anhỳr ã mẽ apumu nē hã mẽ atomnuj tỳx kumrêx kãm ga. Anē.

Jakamã kot paj mẽ ma mẽ awỳr mō nhũm mẽ akwỳjaja arī mẽ ate amnhī tomnuj o apa hã inhmã mẽ ajarē pa mẽ atã mẽ kuma nē tanhmã mẽ ato htỳx nē.

³ Kot kaj mẽ ja hã ixpumu nē aprī hã ixte Kris nhỹ hã ixkapēr xwỳnh ã ixpumunh tỳx kurê

kumrêx. Kris ixrom hihtỳx o hihtỳx. Na pre ra mẽ ate amnhĩ tomnuj o apata mỳrapê tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kot kaj mẽ kormã ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỳrja kaga hkêt hã koja tee ri ja hã mẽ apumu nê mẽ anhĩpêx kati nê.

⁴ Amnepê m na pre Krisja te hihtỳx kêt pyrà nê ãm arĩ mẽ kãm xa nhũm mẽ unê nê pĩ kahpa ã kunhò nê kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o akupỳm ho htĩr nhũm akupỳm htĩr o htĩr nê Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx o hihtỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja pyrà nê wam mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre hte mẽ akamã te Kris kormã htyk kêt ri hihtỳx kêeta pyrà nê mẽ akõt ixpa. Tã kot paj ma akupỳm mẽ awỳr mō hãmri nê te Kris ra akupỳm htĩr nê hihtỳx o hihtỳxta pyrà nê Tĩrtũm xihtỳx xà ho tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nê Tĩrtũm nhỹ hã ijamaxpêr tỳx ã ixpumunh kurê kumrêx.

⁵ Kwa mẽ aprĩ hã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã amnhĩ pumu. Xàn ka htem ãm hãmri amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpêr o ri apa nà? Kot kaj mẽ apê hkwỳ hã koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ akamã hkrĩ rãhã nê. Nom koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ akamã hkrĩ hkêt ka mẽ ãm apê hkwỳ hã amnhĩ jarênh kaprỳ.

⁶ No pa na ixte ja hã amnhĩ pumunh mex. Ixpê Jejus kwỳ na pa. Ra ixkamã hkrĩ nê ixkôt pa ho pa jakamã ixpê hkwỳ na pa. Tã mẽ ate ja hã ixpumunh mexja na inhmã hprãm. Na pa hte ixpê Jejus kwỳ hã amnhĩ jarênh kaprỳ hkêt nê.

⁷ Nê na pa hte mẽ ato tanhmã Tĩrtũm wỳr to ho ri ixpa nê mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korõt nhõ xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. Mẽmo kaxyw na pa hte ã mẽ ato hwỳr anẽ? Ixte mẽ ajahkre mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw kêt. ãm mẽ ate amnhĩ to mex rãhã ho ri apa kaxyw. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm axtem mẽhõ mẽ awỳr mõn pøj nẽ tanhmã mẽ amã mẽ ijarẽnh to nẽ mẽ ijarẽnh o:

—Kwa Pawre mẽ hkwỳjaja na htem Tĩrtũm kapêr kwỳm ri Korõt nhõ xwỳnhjê jahkre ho pa.

Anhỹr tã pa amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma.

⁸ Na pa hte Tĩrtũm kapêr kutã amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na pa hte ãm mẽ ate hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã mẽ amã karõ kamã ixihỳx rãhã ho ri mẽ akõt ixpa.

⁹ Jakamã kot kaj mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex o apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Mẽ kot axpẽn mã ixirerek ã ijarẽnh o pa htãã. ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa kaxyw na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korõt nhõ xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpãnhã akapêr kõt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

¹⁰ Tã pa kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj ri ã amnhĩ kukamã kagã nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tokyx akupỳm tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kot pa mẽ awỳr mõ nẽ Pahihti nhỹ hã mẽ ate amnhĩ tomnuj ã mẽ amã akir. Nom inhmã ã mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr anhỹr prãm kêt. ãm ã hã kapêr o mẽ ajahkre mex nhũm mẽ ate inhmar nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho apaja na inhmã hprãm.

11 E Kris kôt ixkwỳjaja. Ām ja pix. Kwa kê ka mẽ ixkapēr mar tỳx nē hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nē. Nē Tĩrtũm kôt pix mã ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa rãhã ho apa. Nē tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Nē axpẽn kôt ajamakêtkati nē akĩnh nē axàmnhĩx ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa nhũm Tĩrtũm mẽ akôt pa ho pa. Kãm mẽ pajapê htỳx kumrêx. Kêp mẽ pamã mẽ pahkĩnh nē mẽ pajamakêtkati jagjênh xwỳnh.

¹²⁻¹⁴ Nē ota jar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja pa mẽ ixpimràatã mẽ awỳr ixpēr mẽ. Mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx jakamã na pa mẽ awỳr ixpēr mẽ.

Nē kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Nhũm Tĩrtũm arĩ kãm mẽ ajapê rãhã ho pa. Nhũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ axpẽn to mex pix kukamã mãn ajamaxpēr o apa.

Tã e ixkwỳjaja. Ām ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nē ã mẽnh anē.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f